http://www.haaretz.co.il/captain
הארץ מולטימדיה

קפטן אינטרנט

29.9.98 גיליון מס' 82

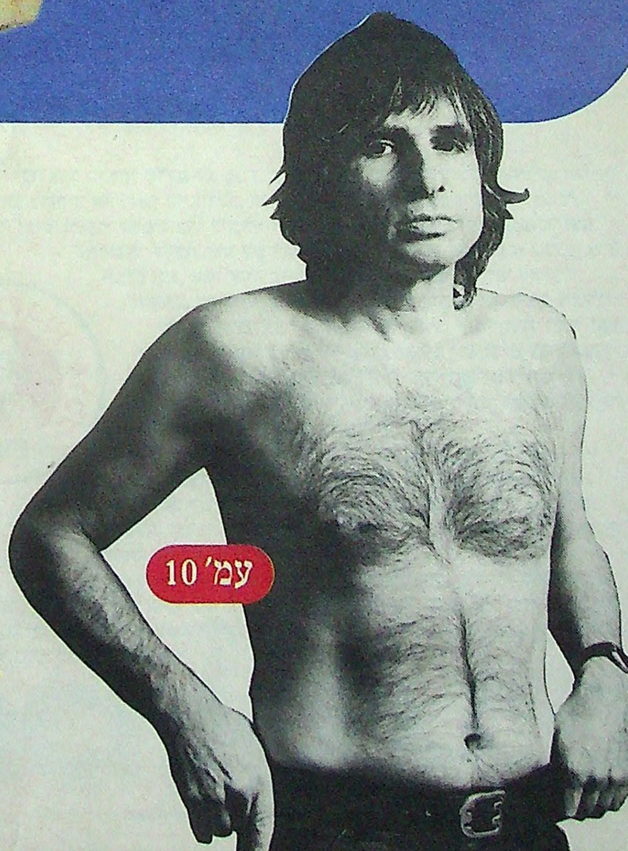
לעומת קודמיו, הבין מרטי סטונמן שזו היתה טעות לנתק את השפה מכלל התהליכים האחרים, הלא־לשוניים. הוא מציע דרך אחרת: לבנות מערכת שתחיה, שתרגיש, שתבדיל בין עיקר לטפל, שתדע להסיק מסקנות – ואז, ללמד אותה לדבר יהיה הרבה יותר פשוט.

10 שנים הוא בילה בחצר האחורית של ביתו ויצא משם עם StoryPal, תוכנת מחשב שיש לה פנים וגם יכולת לספר סיפור. ראיון עמ' 8

דו"ח אמין

בעיצומה של מערכת היחסים עם לווינסקי, קלינטון מעביר חוק לצנזורה באינטרנט

עמ' 7

עמ' 10

עמ' 14

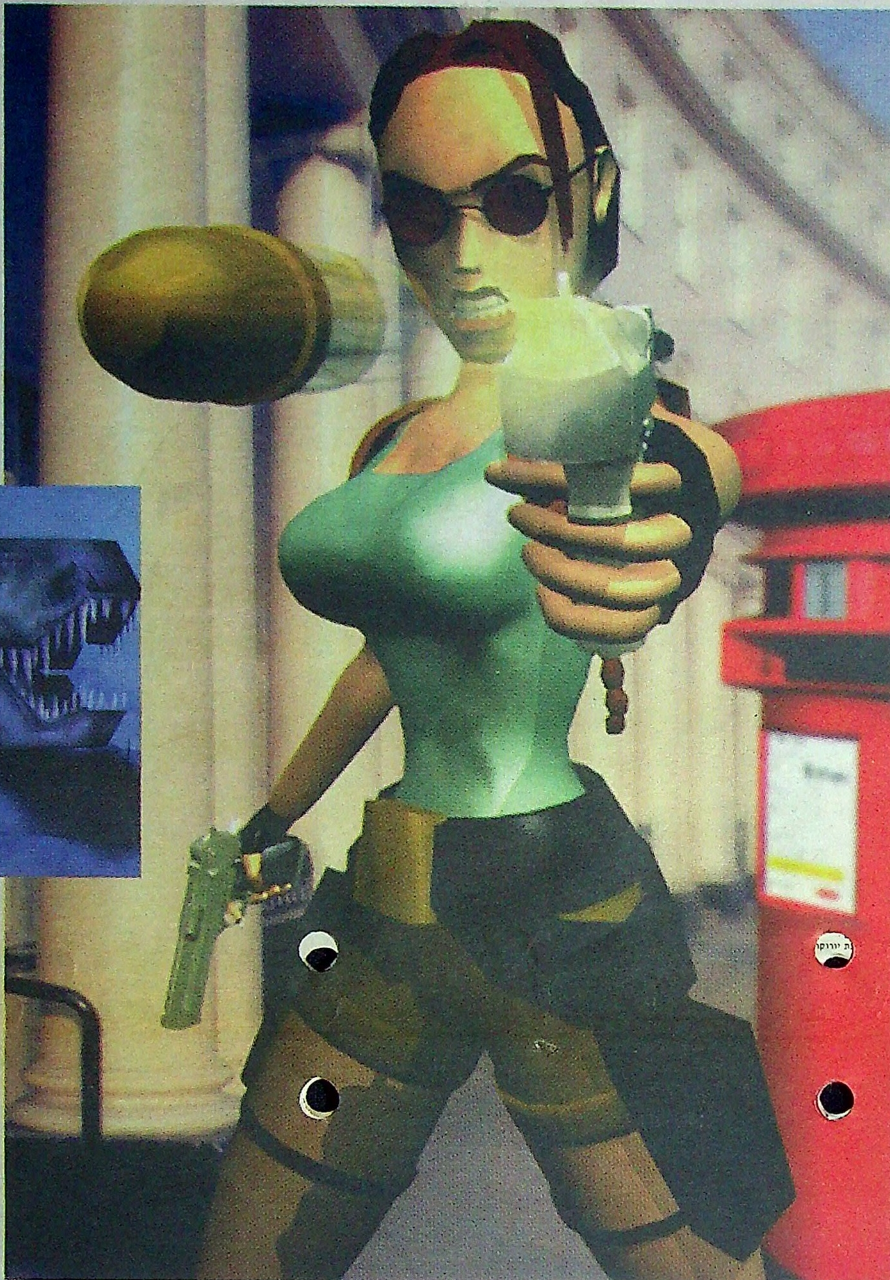
פוליטיקה בינ"ל • רובי וויליאמס

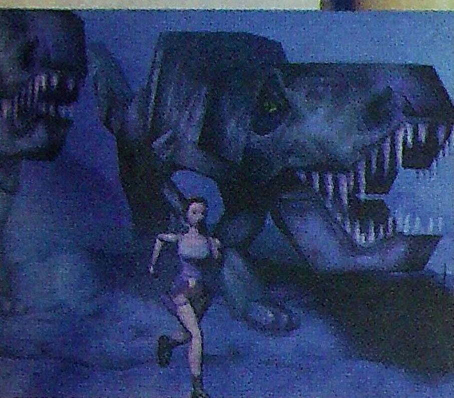
עדיעת הגולשים

"מחשב ביתי קמוט־מצח - תוצר פיגורטיבי מיוחד לארצות המזרח התיכון". דוד אבידן, הנועזים

כמה נעים להציג:

Tomb Raider 3 ("שודדי הקרבים 3"), המשחק השלישי בסדרת לארה קרופט, ייצא לאור באירופה בראשית נובמבר. רק עוד חודש (נקווה שב"הד ארצי" לא יתמהמהו ויציגו את לארה על המדפים יחד עם שאר העולם). החלק השלישי עמוס ביצורים מיתולוגיים, מן האלה ההודית שיבה, הטומנת הרבה יותר מיד אחת בצלחת, ועד לטירנוזאורוס רקס שמשום מה מרגיש בבית גם בערבות הקרח, וכמובן – הנימפה המיתולוגית לארה, שהפעם הועמדו

לרשותה צי של כלי רכב אופנתיים, ואינטליגנציה מלאכותית מפותחת המאפשרת לה להתחבא, לחמוק בזהילה בלי להסב את תשומת לבם של הרשעים וגם לפתור את כל אחת מחמש התעלומות הנפרדות בשורה של דרכים שונות, הנקבעות על ידי הכרעותיו של כל שחקן. מה עוד נותר לומר על לארה קרופט שעדיין לא נאמר? כתבו עליה ספר, עושים עליה סרט, היא גיבורת תרבות, היא האלילה הווירטואלית הראשונה.

עכבר הנכר

צודק. "כן כן, זה מה שהולך עכשיו... בלה בלה בלה... אני מעדיף עסקים שאפשר להרוויח מהם כסף", ג'יימס ג'יי קרמר, מנכ"ל TheStreet.com, **בצ'ט של יאהו!**

הכס הקדוש "ביל גייטס הוא האפיפיור של תעשיית המחשבים האישיים – הוא האיש שמחליט מי יבנה את המחשבים", לארי אליסון, מנכ"ל אורקל.

המורה. "מבט קטן על התפלגות הרייטינג בכל שעה נתונה באגפים השונים של אינדקס וואלה! מעלה משפט אחד לתודעה: תגידו, חבר'ה, אתם לא מתביישים? זה מה שיש לכם בראש? הגזמתי קצת, לצורך הדיון, אבל לא בהרבה", עורך וואלה! מסכם עוד שנת אינטרנט בישראל.

על טעם ועל ריח... "אנשים מדברים על קהילות וירטואליות, אבל לדעתי אלה לא קהילות. כדי שתיווצר קהילה, אתה צריך להריח את האנשים". לארי הארווי, מייסד פסטיבל "האיש הבוער".

היי, בוס "הנחת היסוד היא פשוטה: פרטיות היא ערך אמריקאי בסיסי. בעידן המידע ובכל עידן שהוא". אל גור, סגן נשיא ארה"ב, בראיון ל־News.com.

בעברית זה לא יישמע טוב. "Things that think want to link", ניקולאס נגרופונטה, מנהל מעבדת המדיה ב־MIT.

אהה, בגלל זה... "אחת הסיבות שילדים גונבים כל מיני דברים היא שבאינטרנט יש כל כך הרבה דברים בחינם", מייק פאראס, סגן נשיא טאוור רקורדס.

דבר אחד הקפטן שלכם לא מבין. אולי עכשיו, כששנה חדשה התחילה, יהיה זה זמן טוב להוריד את האבן הזו מהלב. הנימוק הקבוע שבו משתמשים אנשי הספר, אוהדי הנייר וחובבי הדפוס כדי להבהיר לשומע שהמחשב הוא כלי קר ומנוכר הוא "אי־אפשר ללכת אתו לשירותים". עכשיו, סילחו נא לקפטן שלכם, איש תמים הוא, אבל איזה מן נימוק זה? ממתי, ושוב סילחו לאיש המשופם, ההתאמה של חפץ לשירותים קובעת את מידת ניכורו? הרי יש הרבה דברים שאי־אפשר לקחת לשירותים, ובכל זאת אף אחד לא יחלום להגדיר אותם כקרים ומנוכרים, האין זאת? מכונית, לדוגמה, לא תיכנס לשום שירותים; גם לא שולחן פינג־פונג. הקפטן מוכן להישבע שמיום לידתו הוא גם לא ראה אדם נכנס לשירותים עם חצוצרה.

וגם אם נניח שהכניסה לבית הכיסא קובעת את מעמדו של המחשב האישי לשבט או לחסד – מה יהיה ביום שבו יהיה נוח לקחת מחשב לשירותים? האם אז יעברו כל אנשי הספר לאינטרנט? סביר להניח שלא, הם בוודאי ימצאו תירוץ אחר. "מחשב? זה כלי כל כך מנוכר ולא נעים, הרי אי־אפשר לבשל בו מרק עגבניות".

זה אולי המקום לווידוי אישי, אבל הקפטן שלכם ממש לא מתכוון לספר עם מי, עם מה, מתי ולמה הוא הולך לשירותים, ובטח אין לו כוונה לספר איך הוא מבלה שם. יש דברים שהוא מעדיף לשמור לעצמו. כן, ממש כך. עוף נדיר בתקשורת המקומית (ועוף נדיר באופן כללי) הוא

הקפטן שלכם

פורום "קפטן אינטרנט"
http://www.iol.co.il/captainforum

עורך: דרור פויר. סגנית עורך: נטע גורביץ. עיצוב: אמיר חסון.
כתובת המערכת: עיתון "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 61001 טלפון: 03־5121755 פקסימיליה: 03־5121753 דואר אלקטרוני: captain@haaretz.co.il
המהדורה האלקטרונית של המוסף "קפטן אינטרנט" עולה מדי שבוע באתר של הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain. האתר מתוחזק על ידי IOL – http://www.iol.co.il. הכתובות המומלצות מרוכזות מדי שבוע באתר־העל "נטקינג": http://www.netking.com/captain. המהדורה האלקטרונית של Wired מתערכנת מדי יום באתר: http://www.hotwired.com

איור: אבי כץ

כשאמצעי תקשורת הופכים לקמעונאים

המגמה השלטת כיום בקרב אתרי חדשות - שילוב של מסחר אלקטרוני - מדאיגה את מומחי התקשורת. אין מה לדאוג, עונות החברות, אנחנו יודעות היטב איפה עוברים הקווים האדומים. האומנם?

ג'ודי דה־מוקר, WIRED

בטלוויזיה עדיין אפשר להבדיל בין חדשות ותוכניות בידור לבין הפרסומות. לא תמיד כך הם פני הדברים באינטרנט.

החדשות מהחודש האחרון, שעל פיהן ספקי מידע מקוון ראשיים כגון ניוז קורפוריישן, וולט דיסני וטיים וורנר מתכוונים להרחיב את פעילויות המסחר האלקטרוני באתריהם, גורמות להנדות ראש של דאגה מצדם של מומחי תקשורת.

"זו פשוט דרך נוספת לטשטש את הגבולות העדינים מאוד בין מכירת מוצרים לפרסום חדשות", אומר סנדי פודווי, הדיקן האחראי לעניינים אקדמיים בבית הספר לעיתונאות שבאוניברסיטת קולומביה, בניו יורק. "זה קורה כעת בכל חברות התקשורת הגדולות. אני חושב שככל שנקשור חדשות למוצרים ממשיים ולמסחר קמעוני, כך יהיו יותר הזדמנויות להציב כתבים ועורכים בעמדות של התפשרות.

"זה זמן־מה שקיימת מערכת יחסים שאינה נוחה בין פרסום לבין מידע תקשורתי אדיטוריאלי", מציין פודווי, "החל מטלוויזיה וכלה בעיתונים ובמגזינים. מערכת יחסים זאת נפגעה עוד יותר על ידי חיזוק ארגוני – ריכוז החדשות בארה"ב בידיהן של חברות גדולות, שהגבירה את הלחץ על אותן זרועות תקשורת לעשות רווחים".

רק ביקורות טובות

וכאן נכנס האינטרנט. חברות תקשורת נאבקו להשיג מקום באינטרנט, אך עד מהרה התברר כי הפרסומות באינטרנט אינן רווחיות דיין, ונראה שהבחירה היא להרכיב מכירות ישירות בחומר האדיטוריאלי.

כבר עתה, אתרים כגון סקירת הספרים של "ניו יורק טיימס" אימצו צורה דינמית של היפר־קישורים, המאפשרת לקוראים להקיש ולהזמין – ישירות מתוך דף הביקורת – את הספר המדובר. אלא שחסות בלתי נראית כזאת מעלה חששות בנוגע לאובייקטיוויות, חששות שככל הנראה יתגברו כשארגוני תקשורת ייעשו קמעונאים.

"זה מגביר את החשש המוצדק מצד הקוראים – האם תוכן המאמרים האדיטוריאליים קשור לפוטנציאל להפיק רווחים", אומר ביל קובאץ', מפקח מלגות עיתונאות של קרן נימן באוניברסיטת הרווארד, בראיון בדואר אלקטרוני. "האם ייתכן שהשיקול העומד מאחורי ביקורת הספרים הוא האם האתר ייצר או לא ייצר רווחים? האם יבחרו לסקור ספרים בשל הפוטנציאל שלהם למכירות? האם יסקרו אירוע בהתבסס על היקף המכירות הישירות שאפשר לצפות להן?".

סקוט ארליץ' מחברת ניוז קורפוריישן טוען שיש יחסי גומלין בין תוכן למסחר אלקטרוני, ושאין פירוש הדבר בהכרח התפשרות מבחינת האמינות המערכתית של האתר.

"זה לא שאנחנו מתכוונים לפרסם עמודים ראשונים שיופיעו בהם ידיעות חדשותיות על כך שהחנות של פוקס מוכרת חולצות טריקו", אומר ארליץ', סגן נשיא בכיר ומנהל ההפקה בניוז קורפוריישן, המפרסמת את אתרי החדשות והספורט של פוקס.

ההזדמנות שהחברה שלו מקווה לממש היא של שיווק ממוקד; לדוגמה, לפנות למעריצים של סמי סוסה (שחקן קבוצת שיקגו קאבס) ולהציע לקוראים קישור ברור לאתר מכירות לחולצות טריקו של סוסה.

ארליץ' גם אמר שאף שקבוצת המסחר האלקטרוני היא חלק מקבוצת התוכן בפוקס, לאנשי המסחר האלקטרוני אין חלק בתהליך קבלת ההחלטות המערכתיות. "אנחנו לוקחים את התוכן שכבר מיוצר", אומר ארליץ', "ומוסיפים קישורים מתאימים. זה לא פועל הפוך".

חששות בדבר הזנב המכשכש בכלב ממשיכים להתקיים, בייחוד כשמדובר בטכנולוגיות אינטרנט המטשטשות את מערכת היחסים בין פרסום לחומר מערכתי.

אין צנזורה עצמית

"ההפרדה הזאת, אותו קיר אש בין שליטה על תוכן מערכתי לשליטה על פרסומות מסחריות, היא מרכיב חיוני באמינות התקשורת", אומר טום רוזנסטיל, מנהל פרויקט המצוינות בעיתונאות, תוכנית של בית הספר קולומביה לעיתונאות בוושינגטון. "מה שחשוב הוא שהמפרסמים אינם שולטים על החדשות, ושהפרסומות מזוהות באופן ברור מאוד".

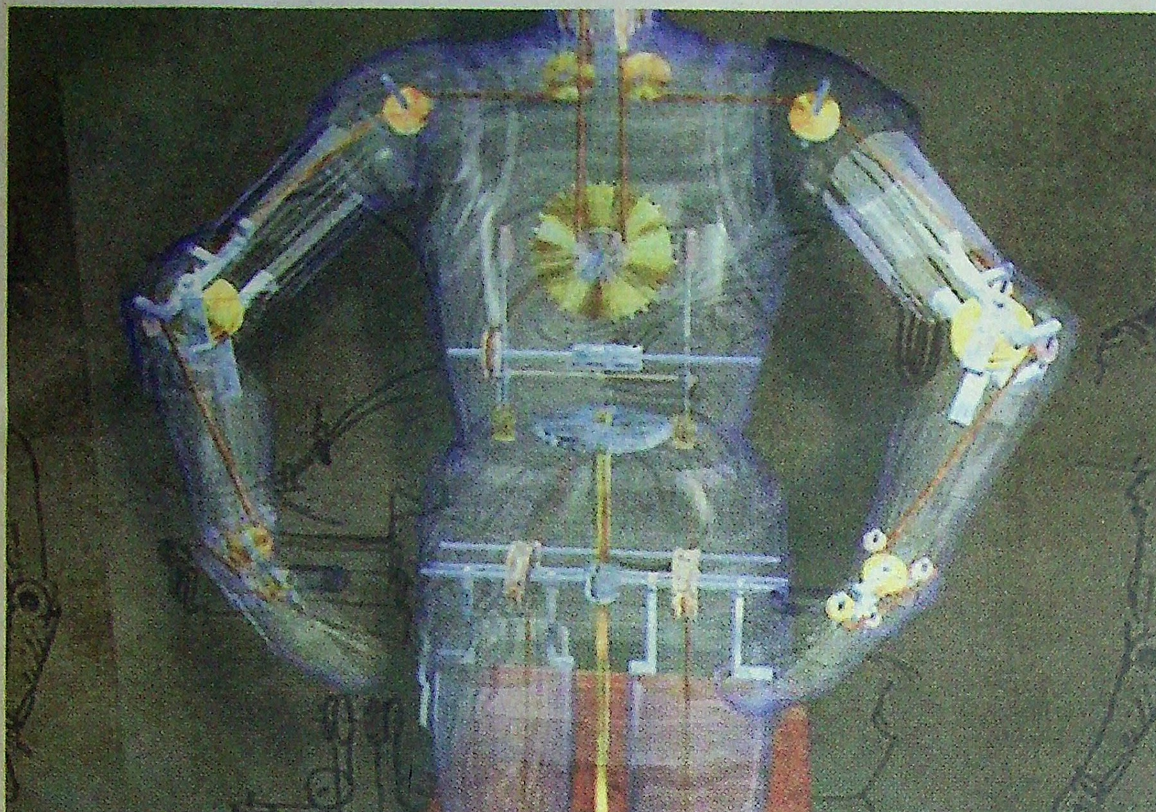
ייתכן שאינטרסים מסחריים מגבירים את השפעתם על חומר מערכתי באופן כמוס, משום שכתבים ועורכים מודעים יותר לחסות של חברות, וזה מגדיל את האפשרות שכתבים מטילים על עצמם צנזורה ובוחרים לכתוב דברים שלא ירגיזו מפרסמים נאמנים או בעלי חברות.

"MSNBC אינה תופרת את דיווחיה על פי מידה או מרסנת את כתביה כדי לרצות את המפרסמים או הבעלים", אומר מנכ"ל MSNBC (שותפות של מיקרוסופט, שמפרסמת את האתר ושותפה בו, עם NBC ניוז), ג'ים קינסלה, "אבל זה מאפשר למפרסמים להעניק חסות לחלקים מסוימים. לדוגמה, קונטיננטל אירליינס הוא נותן החסות הרשמי של מדור הטיולים, וחברת ליוייס נותנת חסות למדור סגנון. נוהג זה", מודה קינסלה, "יש בו כדי לגרום לעורכים ולכתבים להיות מודעים יותר למי מפרסם פרסומות יחד עם אילו כתבות".

אבל עם זאת מדגיש קינסלה שצוות החדשות שלו מורכב מבעלי מקצוע מנוסים שאינם מושפעים מהאינטרסים הפרסומיים של MSNBC. "אני יכול להבטיח לך שצנזורה עצמית אין כאן", אומר קינסלה.

רוזנסטיל מציין שהדרישות הנוכחיות של ועדת התקשורת הפדרלית מהטלוויזיה ומהעיתונאות המודפסת לזהות ולסמן פרסומות בנפרד מהתוכן המערכתי אינן חלות על פרסום באינטרנט.

השאלה עומדת בעינה: כיצד עלולה התערובת החדשה של מסחר ותוכן לפגוע ביעילותו של האינטרנט באספקת חדשות אמינות ומידע לציבור? או, כפי שניסח זאת רוזנסטיל, "אילו ערכים ישלטו, ערכי המסחר או ערכי העיתונות?".

ליאונרדו יודע

נאס"א מתכננת רובוטים שיאיישו תחנות חלל במסע למאדים על פי שרטוטים של ליאונרדו דה וינצ'י

רובוטים הם לא המצאה חדשה. ליאונרדו דה וינצ'י כבר תיכנן עצמו רובוט. האבטיפוס שתיכנן דה וינצ'י משמש בימים אלה את נאס"א, סוכנות החלל האמריקאית, לבניית רובוט דמוי אדם שיאייש תחנת חלל שתישלח למסע אל המאדים.

הרובוטים שצייר ליאונרדו בשלהי המאה ה-15 עתידים לקרום נירוסטה וכבלים חשמליים רק בראשית המאה ה-21, שכן תחנת החלל שתאויש בהם מתוכננת לצאת למסעה בחלל רק בשנת 2003. אנשי נאס"א השוקדים על בנייתם אמרו, כי ציוריו של דה וינצ'י, שמהם נמצאים בגלריה בפירנצה ואחרים בארמון וינדזור באוסף מלכת בריטניה, היו מפורטים ובהירים ואיפשרו בנייה של דגמים המעתיקים בדייקנות את מבנה הגוף האנושי על שרידיו ומפרקיו.

הרובוטים אמורים להכין את הקרקע לצאתה של משלחת אנושית למאדים, וכן לשמש כעובדי תחזוקה במשימות מסוכנות בחלל. גרסת דה וינצ'י ניתנת לצפייה ב:

http://galileo.imss.firenze.it/news/mostra/6/e65.html

דפנה לויינוביץ

חדש בישראל. ביום חמישי יעלה לאוויר אתר הבית החדש של נטוויז'ן. בעוד כל העולם הולך לכיוון של "שערי כניסה" לאינטרנט, בנטוויז'ן החליטו שלא ללכת עם הזרם. באתר החדש אפשר למצוא המון חומר על החברה (לא ממש חשוב), לשנות סיסמאות כניסה, שמות משתמש, עדכון פרטים ועוד (דברים חשובים מאוד).

http://www.netvision.net.il

החוק למניעת הטרדה מינית בעבודה, שכבר נכנס לתוקפו, מוצע לעיון באתר של "הלכות". על פי התקנון החדש, חובת המעביד להביא לידיעת עובדיו את האיסור על הטרדה מינית. החוק בפורמט וורד 6.

http://www.halachot.co.il

גידול של 50% במספר הנרשמים לכיתות הלימוד הווירטואליות של המרכז לטכנולוגיה חינוכית. יותר מ-300 כיתות מכ-100 בתי ספר ישתתפו בפרויקט השנה. הפעילות מיועדת לבתי ספר יסודיים, לחטיבות ביניים ולתיכונים.

http://www.cet.ac.il

אגודת השומר. באתר של חברת שטראוס אפשר להוריד גרסה חדשה לשומר המסך בכיכובה של סנדי בר. הייחוד: לא רק שומר, גם משחק קלפים אינטראקטיווי מול סנדי בר (כלומר, כבר אין מדובר בשומר מסך).

http://www.strauss.co.il

ומהעולם: שירות אינטרנט חינם הושק השבוע בבריטניה, על ידי רשת חנויות האלקטרוניקה "דיקסון". גולשים שירצו להשתמש בשירות לא יחויבו להירשם או לשלם דמי חיבור כלל, אלא ישלמו מחיר של שיחת טלפון מקומית בכל פעם שיתחברו. שירות החינם כולל גם כתובת דואר אלקטרוני ואפילו קו תמיכה.

מזל טוב. סטפני שולר וצ'ארלס תיאל התחתנו השבוע בפנסילווניה. החתונה הועברה בשידור חי באינטרנט, והתיעוד המלא שלה עדיין פתוח לציבור. זוג אמריקאי נוסף, פולי קלנסי וטרבור מוס כבר הודיע, כי בדיוק בעוד שנה תועבר גם חתונתם בשידור חי. כל העולם מוזמן.

http://www.justsurfit.com/wedding/thiele

המסמך של סטאר לא היה עובר את חוק המהוגנות

בעיצומה של מערכת היחסים הלא־נאותה עם מוניקה לווינסקי התפנה קלינטון לצנזר את האינטרנט. דו"ח אמין משווה תאריכים

באינטרנט כבר משמש המסמך של סטאר כחומר להדגמת ממשק ידידותי: מעצב גרפי מוכשר עיצב "אתר לדוגמה", המכיל את מסמך סטאר. באמת, עיצוב ידידותי ונוח המאפשר טיול בדו"ח לפי כל מפתח מבוקש. דרך הממשק הנ"ל מתאפשר להגיע בקלות לתאריכים המדוברים ולברר כמה פרטים מעניינים לגביהם, שטרם נחשפו.

http://www.gooddocuments.com/icreport

מסוף '95 ועד תחילת '96 נשמעו מכיוון הבית הלבן לא רק אנחות תשוקה, אלא, כמה לא־מפתיע, גם קולות בעד צנזורה על האינטרנט ועל הטלוויזיה. תמיכתו של הבית הלבן בחקיקה בתחום זה היתה חריגה, על רקע החקיקה הפרוגרסיווית של ממשל קלינטון. איך אפשר לשכוח את "חוק המהוגנות בתקשורת", שהועבר ב-1 בפברואר '96, וגרם סערה ציבורית ומחאה שבה השתתפו כל הגופים באינטרנט העוסקים בזכויות האזרח ובחופש הדיבור ואפילו ספריות ציבוריות. המערכה הציבורית נגד החוק לוותה בבאנרים בצורת "סרט כחול" (משחק מלים אומלל שלא קיים במקור האנגלי), והסתיימה בהחלטה של בית משפט פדרלי שצימצם את השוליים הקשים של החקיקה.

עידו אמין

העברת החוק היתה חלק ממגמה של חקיקה תקשורתית, שכללה שבב שימנע שידורי תועבה בטלוויזיה, החמרת החוקים על פרסום טקסטים בעייתיים באינטרנט, ו/או עידוד שימוש מסיווי בפילטרים המסננים תמונות וטקסטים בעייתיים. כפי שנכתב כאן בעבר, הפילטרים האלה – בלא ספק הקלים שבצעדי האכיפה שהוצעו – היו מסננים גם ציורים של רנואר, וגם הסברה מינית. רגע! הם היו מסננים גם את דו"ח סטאר.

הממממ... האם תמיכתו של הבית הלבן בצנזורה על האינטרנט לא היתה אלא מהלך מחושב במשחק השחמט מול החוקר המיוחד סטאר? בעזרת הממשק הגרפי הנחמד של אתר דו"ח סטאר קל לסנכרן בין הופעותיו הפומביות של ביל קלינטון, בין העברת חוקי הצנזורה, ולבין ההתרחשויות ברומן שלו עם מיס לווינסקי.

לדוגמה, ב-10 בפברואר '96 נאם הנשיא קלינטון ברדיו בשבחו של השבב המצנזר אלימות ומין. "השבב", אמר קלינטון, "ייתן בידי הורים אפשרות לקחת יותר אחריות לגבי עתיד ילדיהם, ולבעוט אל מחוץ לביתם את ההשפעה המנוונת של אלימות יתר טלוויזיונית ועוד תוכניות לא־ראויות". בעקבות אותו נאום, נפגש קלינטון עם ראשי תעשיית הטלוויזיה וביקש לתאם [illegible] מערכת דירוג שתאפשר להורים לצנזר שידורי טלוויזיה מסוימים. אם היתה מערכת כזו פועלת כיום, היו ההורים שחפצים לראות את קלטת עדותו של הנשיא, צריכים, ולו זמנית, לתכנת את מכשיר הטלוויזיה שלהם לקליטת תועבה.

בחסות השבב המצנזר

כשהועלה הרעיון, הגיב עליו בחריפות דניאל כץ, יועץ משפטי של האיגוד לזכויות האזרח בארה"ב. "במקום לתמוך בפיתוח מערכת וטכנולוגיה לדירוג עצמאי, הנשיא והקונגרס יכפו על תחנות השידור לציית לתכתיב נשלט על ידי המדינה". לא אפרט כאן את כל דבריו של הלוחם לזכויות האדם, לא רק משום שקצרה היריעה, אלא גם כי כיום נוצרו ספקות גדולים בנוגע לטוהר מידותיו של הנשיא החרד מפני "תוכניות לא־ראויות". למעשה, ההשוואה עם לוח הזמנים של פרשת לווינסקי מגלה, כי בין העברת "חוק המהוגנות בתקשורת" לבין נאומו הראשון של קלינטון בשבחו של השבב המצנזר התרחש המפגש השישי של הנשיא עם מוניקה לווינסקי, "שבו", מדווח קנת סטאר, "התרחשה השיחה הארוכה והאישית הראשונה שלהם". "במפגש זה", מדווח סטאר מפי לווינסקי, "הוא פתח את כפתורי חולצתי ושיחרר את חזייתי. הוא הביט בי ונגע בי, ואמר לי כמה אני יפה".

בסיום אותו מפגש ניהלו הנשיא ומוניקה שיחה של 45 דקות, שבה, כך הרגישה מוניקה, ניסה הנשיא "להכיר אותה טוב יותר". בסיום הפגישה, לבקשת לווינסקי, ציטט הנשיא את מספרי הטלפון שלה בבית ובמשרד, בעל פה. ארבעה ימים אחר כך דיבר אל האומה בזכות הצנזורה על שידורי טלוויזיה. עת דעיכת הרומן בין קלינטון ללווינסקי, עולה מהשוואת התאריכים, היא עת פריחת בעיסוק בצנזורה באינטרנט ובטלוויזיה. ככה זה כשמשעמם.

שלח דואר זבל לאלפי מנויי אינטרנט בארה"ב

הצע לאלפי אמריקאים לשלוח 15 דולר במזומן לתיבת דואר בלואיזיאנה

תיבת הדואר האלקטרוני מלאה בדואר זבל. יש המציעים סיסמאות בחינם לאתרי מין, יש המציעים התעשרות מהירה, אחרים מציעים דיאטה חסרת מתחרים והגרולים מכולם הם אלה המציעים את תוכנת הדואר־זבל שלהם. חלק מהדואר לא מגיע אל הכתובת האישית, אלא אל כתובות שמאחוריהן משיבון דואר אוטומטי. עוד התחכמתי, ובכתובת הדואר האישית הותקן מנגנון המחזיר כבומרנג מסרים שכותרתם מעידה על זבליותם.

אלא מה? יש השולחים דואר זבל ואינם חותמים בשמם האמיתי. זאת גם משום שהספקים שלהם ינתקו אותם מהאינטרנט אם יגלו למה משמש החשבון שלהם, וגם משום שלעתים תוכן ההודעות אינו אלא מעשה הונאה. כשאתה מבקש ממישהו להכניס 20 דולר מקופלים בתוך נייר למעטפה ולשלוח אותה לת"ד בסנט לואיס, לואיזיאנה, סביר שלא תחתום בשמך האמיתי. כשנודניקים כאלה שולחים אלי זבל, מנגנון הבומרנג שלי מעיף אותו חזרה אל החתום על דואר הזבל – בדרך כלל כתובת שאינה קיימת, והדואר חוזר כלעומת שבא עם החותמת "משתמש לא ידוע". זה קורה לא־מעט.

[illegible]לים. רק העובדה שביום אחד קיבלתי כ-40 מסרים זהים של "כתובת לא ידועה" גרמה לי לעיין בהודעה מקרוב. הסתבר שמישהו בסנט לואיס, לואיזיאנה, שולח דואר־זבל שעליו מזויפת כתובת הדואר שלי ככתובת השולח. "אתה יכול לחקור ולגלות בקלות", כך נכתב בדואר־זבל, "כל דבר שתרצה על [illegible]ידיך, שכניך, ידידיך, אויביך וכל אחד אחר!!! (סימני הקר[illegible] במקור) זה פשוט מדהים!!! אתה חייב להשיג היום את החבילה היוצאת דופן הזו ואתה יכול להפוך לחוקר פרטי!!! שלח 15 דולר עטופים בשני דפי נייר לת"ד ...", וכאן הופיע מספר ת"ד בסנט לואיס. בשום מקום לא הופיעו מספר טלפון או כתובת. קיבלתי כמה פניות נזעמות ממכותבים בארה"ב, ואם היו כאלה שאכן שלחו כסף לאותה תיבת דואר, אני מניח שנשמע מהם בהמשך, כשהם יאשימו אותי בהונאה.

המסקנה שאליה הגעתי, בעזרת ידידים שמבינים עניין: דואר־זבל שהטריד משתמשים ברחבי ארה"ב וגרם להם לפנות אלי בזעם יצא מספק אינטרנט ושמו אינטקנט, המשרת מנויים בדלאוור, מרילנד וירג'יניה. פניתי לבעל הבית, ג'ון ברגר, והוא התנצל מעומק לבו על ההטרדה שנגרמה לי. חשבונו של המטריד נותק, אך התברר שאין דרך לאתרו. אומר ברגר: "אנו עושים כל שביכולתנו למנוע התקפות כאלה". אלא שמניעה מוחלטת אינה מעשית, וגם ברגר הודה: "יש לי בעיה".

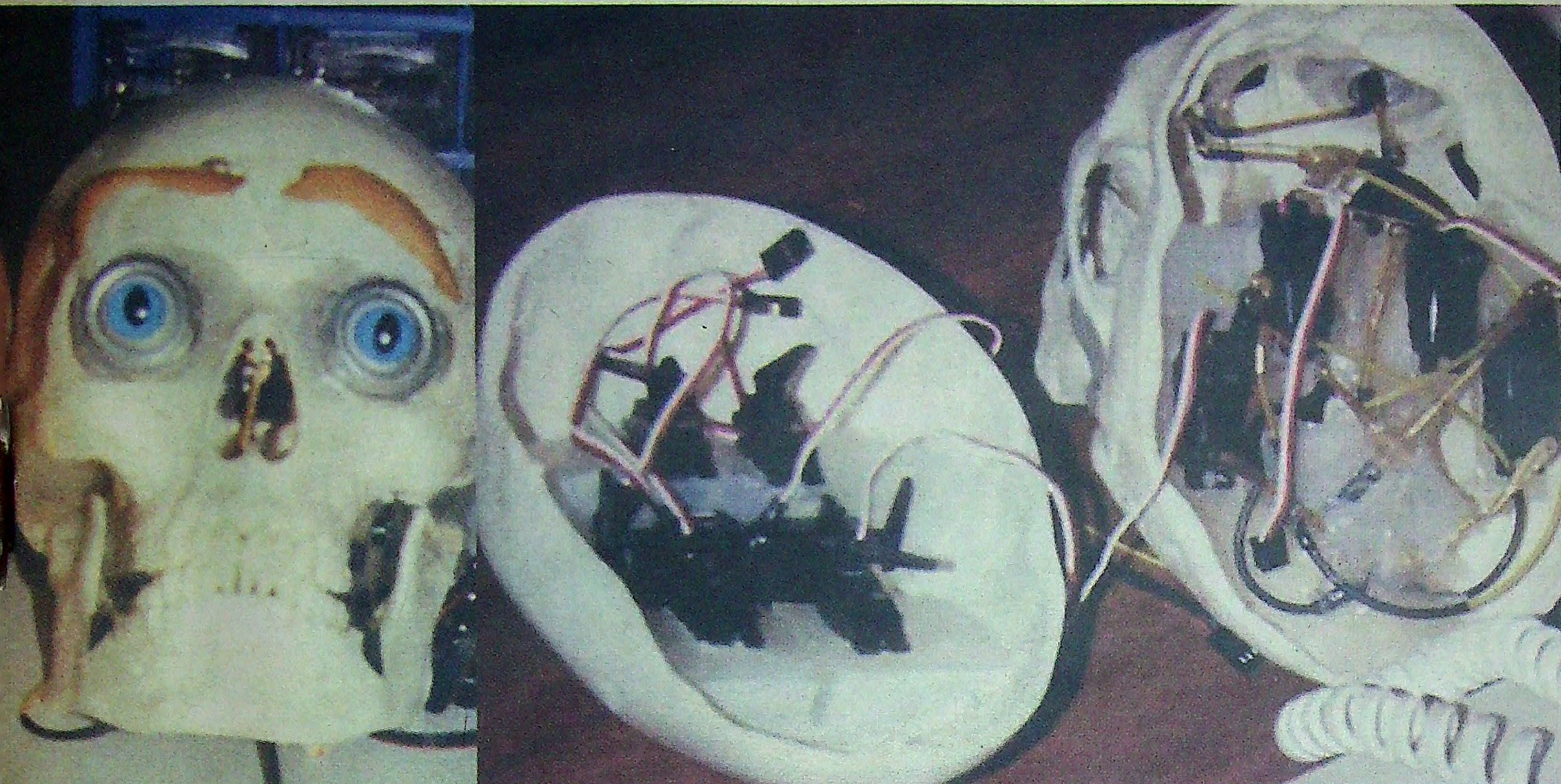
מי היה המטריד האלמוני מסנט לואיס שעיצבנתי כל כך, עד ששם אותי על הכוונת שלו? ואולי הוא לא מסנט לואיס? ואולי הוא קורא שורות אלה? אם כן, שנה טובה גם לך. שמור על קשר.

מחרתיים תואפר הרשת

על פני עמוד אפור המקדם את פני המבקרים מתנוססת באותיות אפורות אף הן השאלה הנוקבת הבאה: מה אם כל האינטרנט היה ככה? אפור על אפור, ותו לא. בהמשך, מסבירים בעלי האתר למה כוונתם: הם מבקשים מאתנו לדמיין מצב שבו "כל העוסקים ביצירת תכנים באינטרנט יפסיקו לייצר גרפיקה להחייאת האתר שלך, אמנות להוציא את עיניך, קריקטורות ובדיחות לשעשע אותך, צבעים לפתוח את המות, מוסיקה לרומם את הרוח, שירה לגרום לך לחשוב ולהרגיש, סיפורים להעבירך לזמנים ולעולמות אחרים, פונטים שתוכל לבטא את עצמך בעזרתם, תוכנות להנות אותך", מה יישאר? "דפים אפורים של טקסט שחור, כמו זה, בלי גיוון, בלי שינוי, בלי אינדיווידואליות".

עוד מחאה? נכון. אבל הפעם לא נגד צנזורה, אלא נגד שוד זכויות יוצרים. יוצרי האתר, שאינם מזדהים, מבקשים ליצור מחאה עולמית של יוצרי תכנים נגד שוד יצירותיהם. יום המחאה המתוכנן, בו מתבקשים בעלי אתרים להפוך אותם לאפורים הוא 1 באוקטובר '98.

http://www.greyday.org

הדמות האנושית של StoryPal בשלושה שלבים. 1. מחברים את ממד הרגשות של התוכנה לשרירי פנים שנבנו במיוחד

שלב 2. מצפים את הגולגולת בעור, בוחרים לה עיניים

בסדר, אז פשוט נגרום לתוכנה לחיות. מה הבעיה?

קבלו את מרטי סטונמן, האיש שהמציא את StoryPal, תוכנה המסוגלת להבדיל בין עיקר לטפל, לספר סיפור, ובעיקר לשרוד

גיא הופמן

"מה מחשבים לא יכולים לעשות", היתה כותרת ספרו של הוברט דרייפוס, שיצא לאור בסוף שנות ה-70, ומטרתו אחת: לתת סטירת לחי מצלצלת לחולמים על בינה מלאכותית, ולהעיר אותם מהזיותיהם. במסה ארוכה פורש דרייפוס סיבות והנמקות ומתיימר לצייר את הגבולות הפילוסופיים הבסיסיים של האפשרות ליצור מחשב חושב.

בפרק הדן בחשיבה ובשפה מסביר דרייפוס, לדוגמה, למה מחשב לעולם לא יוכל לעשות שימוש אינטליגנטי אפילו במלה פשוטה כגון "כיסא". לטענתו, אין אפשרות להבין לאמיתה את המלה "כיסא" בלי להבין את מהות תפקודו של הכיסא בחברה האנושית. מי שמעולם לא היה עייף, לא יכול להבין את המשמעות הטמונה במשפט: "כשהגיע אחרי שעתיים לטרמינל, הוא גילה שכל הכיסאות תפוסים". כלומר, לפני הכל, עלינו להיות מסוגלים להבין מונחים כגון "עייפות", "ברכיים", "שולחן", "בית ספר", "לימודים", "אוכל", "מנהל" ועוד רשימה אין־סופית של קונספציות תרבותיות. מונחים אלה אינם ניתנים להבנה בלי להיות חלק מחיי חברה אנושיים, או לפחות להבין את החוויה הזאת לעומקה. כלומר, לא חשוב כמה מחשב יהיה חכם, בלי שיחיה (או לפחות "יעשה כאילו" הוא חי), הוא לא יוכל להגיע באמת למימוש מלא, אנושי או חכם אפילו של מלים פשוטות, ובוודאי לא לדיבור ממש.

אז איך גורמים למחשב לחיות?

"מה מחשבים לא יכולים לעשות" מבטא היטב את הגישה הפסימית, שהתחילה להתבסס בשנות ה-80, לאחר עידן התמימות הראשוני של מחקר הבינה המלאכותית. אבל כבכל תחום בחיים, תמיד יימצאו מחד גיסא אלה האומרים "אי-אפשר", ומאידך גיסא אלה שעושים. במקרה זה, אלה שעושים יאמרו, "בסדר, אז פשוט נגרום לתוכנה לחיות. מה הבעיה?".

כאן נכנס לתמונה מרטי סטונמן. סטונמן, במבט ראשון דוד חביב ומזוקן בעל חיוך של ילד, הוא מתמטיקאי ומשפטן בהשכלתו, חוקר לשעבר בתחום הפיסיקה של החומר המוצק, מורה לסמנטיקה לשונית, וגם עו"ד המתמחה בפטנטים. הוא דווקא אופטימי. הוא כל כך אופטימי, שאת 10 השנים האחרונות בילה בחצר האחורית של ביתו, עם חשבון בנק הולך ומצטמק, בונה את הפתרון לכל בעיות הבינה המלאכותית לדורותיה, כך לפחות הוא מאמין.

מה יש לו שאין לאחרים? סטונמן אומר, שהסוד טמון באיחוד מחדש של תחומי המחקר השונים. "מאז ילדותי התעניינתי, כרבים אחרים, בהבנת ההתנהגות האנושית. אבל ככל שהעמקתי חקר, הבנתי שלא יכולנו להמציא דרך טובה יותר להחביא את האמת מפני עצמנו, מאשר לחלק את הידע האנושי ל-90 תחומי מחקר שונים, כל אחד ומינוחו הוא, ולהתייחס בחוסר סובלנות לגישות שבאות מתחום מחקר אחר".

סטונמן פירסם את ספרו הראשון בשנות ה-80. בספר, היוצר ערבוב בלתי אפשרי של כל תחום מחקר שאי-פעם עניין אותו, הוא הניח את היסודות לבשורה המאוחדת של הבינה המלאכותית על פי מרטי. כרבים מקודמיו בתחום הבינה המלאכותית, גם סטונמן מרכז את מאמציו בקשר בין מחשבה לשפה. מאז מאמציו של ראסל בתחילת המאה לקשור בין השפה לחשיבה האנושית ולהעמיד אותן על בסיס מתמטי-לוגי, נחשבת השפה למדד האולטימטיווי של התהליך המחשבתי.

אך לעומת קודמיו, הבין סטונמן שזו היתה טעות לנתק את השפה מכלל התהליכים האנושיים האחרים, הלא-לשוניים. הוא מציע דרך אחרת: "גילינו כיצד לבנות באופן דיגיטלי מערכות לא-לשוניות, כגון פחד או רגשות אחרים בתוך מכונה, והשפה של התוכנה שלנו מתקשרת למערכות הללו. כשהשפה מחוברת למערכות חייתיות יותר, טבעיות יותר, בעיות רבות שנראו קשות בעבר, נהיות הרבה יותר קלות".

בעזרת דוקטורנט ממעבדות MIT, שאותו הצליח לגייס לאחר חיפושים רבים, הקים סטונמן את "אנתרובוטיקס" (משחק מלים על "אנתרופוס": אדם, ו"רובוטים"). הוא הסתגר בביתו, הלחים ותיכנת במשך שלוש שנים ובמימון עצמי את האבטיפוס הראשון שמדגים את רעיונותיו, StoryPal.

מחשב מופתע?

StoryPal היא תוכנה, ש"חיה" ופועלת בעולם וירטואלי המאוכלס בחיות למיניהן, מקבלת החלטות אינטליגנטיות, אוכלת, מרגישה, צרה, בורחת, ובסוף רצה לספר לחבר'ה. התוכנה יכולה לתאר את שעבר עליה באנגלית טבעית, מתוך הבנת הדברים שקרו, אבל לא זו בלבד אלא גם מה חשוב לסיפור ומה מעניין.

"משפט הוא תמונה של המציאות. משפט הוא מודל של המציאות כפי שאנו חושבים אותה". ויטגנשטיין, "מאמר לוגי-פילוסופי", סעיף 4.01

בתחום הפילוסופיה הלשונית-לוגית סטונמן אינו הולך בעקבות קודמיו מתחילת המאה בתחום הבינה המלאכותית, כגון פרגה וראסל, שסברו כי אפשר לתאר שפה ומחשבה תיאור לוגי-מתמטי מלא, אלא נוטה יותר לכיוון הוויטגנשטייני: השפה בעיניו היא חלק מפעילות כוללת של מייצר השפה ואינה ניתנת להגדרה "יבשה". כדברי ויטגנשטיין: "...השימוש בשפה הוא חלק מפעילות, או מצורת חיים".

הגישה של סטונמן אינה רואה את השפה כתוצר לוגי של כללים יבשים משולבים זה בזה, מנותקים מהחוויה הפנימית שעומדת בבסיסה. "במובן מסוים", מסביר סטונמן, "שפה נקלטת 'מדרגת' את המערכות הפנימיות (הלא-לוגיות) וכך יוצרת משמעות. במערכות שלנו, שפה יוצרת 'חוויה חלופית' בעבור המחשב". כלומר, אין מדובר עוד בניתוח של שפה על פי כללים מתמטיים ולוגיים, אלא בחוויה פנימית של משמעות המשפט, כולל רגשות, אסוציאציות, חילוף חומרים ותגובות בכימיקלים (הווירטואליים) שמתוכנתים לתוך המערכת החושבת. כל משפט, אם הובן על ידי המערכת, מחולל איפוא פלאשבק רגעי לטריפ שהוא משמעות המשפט.

הדבר המעניין ביותר שבולט לעין בתיאור כזה של הבנה הוא הגישה ההוליסטית, שכוללת לא רק היסק, אלא גם רגשות, תחושות וחילוף חומרים. אפשר לומר אולי שמחשב, בדומה לגברים, צריך להתחבר לצד הרגשי שלו כדי להיות אנושי. סטונמן מאמין שיכולת רגשית היא תנאי מוקדם חשוב ביותר ליצירת מכונה חושבת. לשם כך הוא הקצה ל-StoryPal תאי זיכרון המיועדים לייצוג רגשות. תאים אלה מקיימים מערכת יחסי גומלין עם פעילות מוטורית, לשונית ומחשבתית, מושפעים מכל אלה ומשפיעים עליהם. הרגשות הם לדוגמה: "פחד" - מושפע מחוויה חושית וניתן להורדה על ידי פעילות מוטורית; "ייאוש" - תוצאה של מרחק בין מציאות למטרה; "אכזבה" - חוסר התאמה בין ציפייה למציאות; "הפתעה" ועוד.

שלב 3. הפנים האנושיות של StoryPal

מרטי סטונמן. אופטימיסט נדיר

כמו כן, יש ייצוג לרגשות חייתיים יותר, כגון "רעב", "עייפות" וכדומה. הרמות השונות של כל אלה מרכיבות בסופו של דבר את התחושה הכללית של הנאה או סבל שחווה המערכת, אינדיקטור, שכמובן משפיע אף הוא על החלטות התוכנה.

לדעת סטונמן, אפשר לבנות מערכת חושבת (ומדברת בשפה טבעית) רק על בסיס רגשי-חייתי כזה, בסיס שמסוגל לפעול באינטליגנטיות ברמה טרום-לשונית. שפה צריכה להיבנות על מערכת שכבר יודעת למצוא אוכל, להילחם ולשרוד בסביבה וירטואלית. אם כן, שפה היא "לוקסוס" אבולוציוני. בכך נבדלת הגישה של "אנתרובוטיקס" באופן יסודי מגישות קלאסיות.

סטונמן: "יש לנו מערכת הכרעה דמוית-יונק, שחיה ופועלת היטב בלא כל יכולת לשונית. אנחנו באים מהכיוון הזה – אנחנו מצמידים שפה אנושית למערכת חייתית שכבר יודעת לפעול בחוכמה. כך, המערכת הבסיסית הזאת מבינה כבר ברמה הלא-לשונית מה היא רוצה לומר, ומתבססת על הרמה ה'חייתית' הזאת כדי להבין מה היא יודעת".

אפקט מעניין נוצר, כשהחליט סטונמן לחבר ברשת ענפה את מדדי הרגשות לשרירי פנים רובוטיים שבנה. כך יש ל־StoryPal דמות אנושית, שבעזרת נוסחאות מתמטיות מניעה שרירים כגון גבות, פה, אף, עיניים וכו'.

בתוך הגולגולת הלבנה יש כמה מנועים שאותם מפעילה התוכנה של סטונמן; על הגולגולת הולבשו עור ועיניים, וכך נוצרה "חבובה" עתידנית מפחידה מעט, המשקפת בצורה חיה ביותר את מצב רוחה של התוכנה.

מבחינה אסתטית זה אינו נראה כמו הצעצוע שיכבוש את החנויות בחג המולד הבא, אבל הבובה ערופת הגוף, בכל זאת נראית אנושית יותר ממעבד התמלילים הישן והטוב. כל ההישגים האלה מביאים את סטונמן למחשבה, שחלום הבינה המלאכותית "החזקה" אינו בלתי אפשרי, כפי שמאמינים רוב החוקרים (וזהו, למעשה, הקונסנסוס שלהם).

יש הרבה מחסומים לשבור

בינה מלאכותית "חזקה", שזכתה להגדרות שונות לאורך השנים, מבטאת בבסיסה את האמונה, שמחשב יוכל בסופו של דבר לא רק לחקות פעולות ספורות של מחשבה אנושית, אלא לדמות ישויות יודעות ממש, כדוגמת HAL או C3PO, גיבורי הקולנוע של ילדותינו. סטונמן ו"אנתרובוטיקס" מקווים להביא את התיאוריות לכדי ביצוע ממשי.

בראיון ל"קפטן אינטרנט" מצטייר סטונמן כאופטימיסט נדיר. כשהוא פורש את חזונו העתידני, נדמה שהוא אינו מבין איך בכלל אפשר להיות ספקנים.

אתה באמת מאמין במימוש של בינה מלאכותית "חזקה"?

"בהחלט, ובעתיד קרוב יותר מזה שהמומחים חושבים. לעתידנים תמיד היה קשה להביא בחשבון פריצות דרך".

מהם לדעתך התנאים המינימליים, כדי לבנות פיתוח טכנולוגי בינה מלאכותית 'חזקה'?

"היכולת לבנות הומנואידים, בעלי יכולת קבלת החלטות ולימוד אנושיות, יכולות חברתיות ולשוניות דמויות-אדם. כלומר כל יכולת שהיא נפשית, לעומת גוף, שרירים וכיוצא באלו".

עדיין לא ראינו תוכנה שאפילו מתקרבת למה שתיארת כבינה מלאכותית "חזקה". כיצד אתה יכול להיות אופטימי כל כך?

"מי זה 'ראינו'? רוב החוקרים בזרם המרכזי של התחום עדיין לא ייחדו זמן או מאמץ לבדוק את 'אנתרובוטיקס' לעומקו. מלבד זאת, אסור לשכוח שצריך הרבה זמן וכסף כדי להפוך גם את הרעיון הטוב ביותר והמוכח ביותר, למימוש של מה שכיניתי 'בינה מלאכותית חזקה'. המעטים שכן בחנו את העבודה שלנו לעומקה, אהבו את הטכנולוגיה שלנו והמליצו לשלב אותה בפיתוחי הבינה המלאכותית שלהם.

"נכון, אני מאוד אופטימי. ואני גם יכול להיות אופטימי בהתחשב במבחנים שעשינו ובהתחשב בביקורות שקיבלנו. אך כ[illegible] גישה מהפכנית לבעיה ישנה ולא-פתורה, אנחנו צריכים להיות זהירים בהערכתנו את הזמן שיידרש לנו להשיג דריסת רגל. אנשים רבים וטובים ניסו לפתור את הבעיות האלה, ויש הרבה מחסומים מחשבתיים שצריך לשבור".

"גילינו כיצד לבנות באופן דיגיטלי מערכות לא-לשוניות כגון פחד או רגשות אחרים בתוך מכונה, והשפה של התוכנה שלנו מתקשרת למערכות הללו. ברגע ששפה מחוברת למערכות חייתיות יותר, טבעיות יותר, בעיות רבות שנראו קשות בעבר נהיות הרבה יותר קלות"

איך יכולה "אנתרובוטיקס" לתרום למאמץ הזה באופן שונה מאשר קודמותיה?

"'אנתרובוטיקס' מיישמת טכנולוגיה פורצת דרך ועוזרת לפתור בעיות שנחשבו לקשות ביותר. בתחום התפישה החושית, לדוגמה: במקום הגישה הפסיווית שהיתה מקובלת בתחום ההבנה החושית עד כה, אנחנו פיתחנו משהו יותר דמוי־אדם, אותו אנו מכנים 'זיהוי'. בהסתמך על תיאוריות פסיכולוגיות, הבנה חושית היא לא רק ניתוח פסיווי של המידע, אלא שילובו במערכת שלמה של ציפיות שכבר קיימות אצל הקולט. על בסיס זה, התוכנה שלנו בונה תרחישי 'מה-אם', כפעולה אקטיווית. את העיקרון הזה יישמה 'אנתרובוטיקס' בהצלחה.

"הישג נוסף הוא שהמערכת שלנו מאפשרת לפתור את הבעיה של קביעת רלוונטיות של מידע נכנס. קביעת רלוונטיות היא שלב ראשון הכרחי בכל קבלת החלטה. שיטת הייצוג שלנו מאפשרת השוואה פשוטה של מצב מופשט של המערכת המתכננת עם מצב חיצוני קונקרטי. השוואה זו הכרחית לפתרון בעיית הרלוונטיות".

נחזור לרמת המציאות. מהן התוצאות הממשיות של התוכנה שלך? מה יודעת התוכנה של "אנתרובוטיקס" לעשות, שעוד לא ראינו?

"הדגמה שעשינו (אפילו במחשב 286 העתיק) מציגה את היכולת שלנו ליצור סוכן עצמאי ש"חי" במאות תרחישים שונים, במאות עולמות. הסוכן שלנו יודע לספר סיפורים אמיתיים ומעניינים על מה שחווה, ולזכור באופן אינטליגנטי את הסיפורים האלה לכדי יצירת "קורות חיים" שלמים. הדוגמה הזאת לבדה היא כבר הישג יוצא מגדר הרגיל. גם היכולת המוכחת של התוכנות שלנו לבצע הערכות של איומים והזדמנויות על בסיס צפייה מראש, לא היתה קיימת לפני כן. ויש עוד הרבה דוגמאות אחרות".

במאמרים שלך אתה שב ומזכיר את המלה "רגשות". מהי לדעתך החשיבות של רגשות במערכות בינה מלאכותית?

"החשיבות של רגשות במערכות חושבות היא עצומה, בעיקר בשני תחומים: ראשית, אינטליגנציה דמוית זו שאנחנו מכירים מסיפורי המדע הבדיוני יכולה לשרת בני אדם רק אם היא תבין אותם לעומק. לשם כך, מערכת מחשב "חושבת" חייבת להבין רגשות אנושיים, את חשיבותם ואת השימוש בהם. הדרך היחידה להגיע להבנה כזאת היא להחזיק סט של רגשות בעוצמה. שנית, רגשות אנושיים הם תנאי הכרחי כדי לפתח יכולות למידה. תחשוב על אדם שמופתע מדבר-מה. הוא יכול להשתמש ברגש זה כדי להבין שעליו לזכור את המידע הזה ולהיות פחות מופתע בפעם הבאה".

האם המערכת שלך היא מחקרית-תיאורטית בלבד, או שמא אתה רואה פוטנציאל לשימוש מעשי לקהל רחב? ואם כן, איך ייראה שימוש כזה?

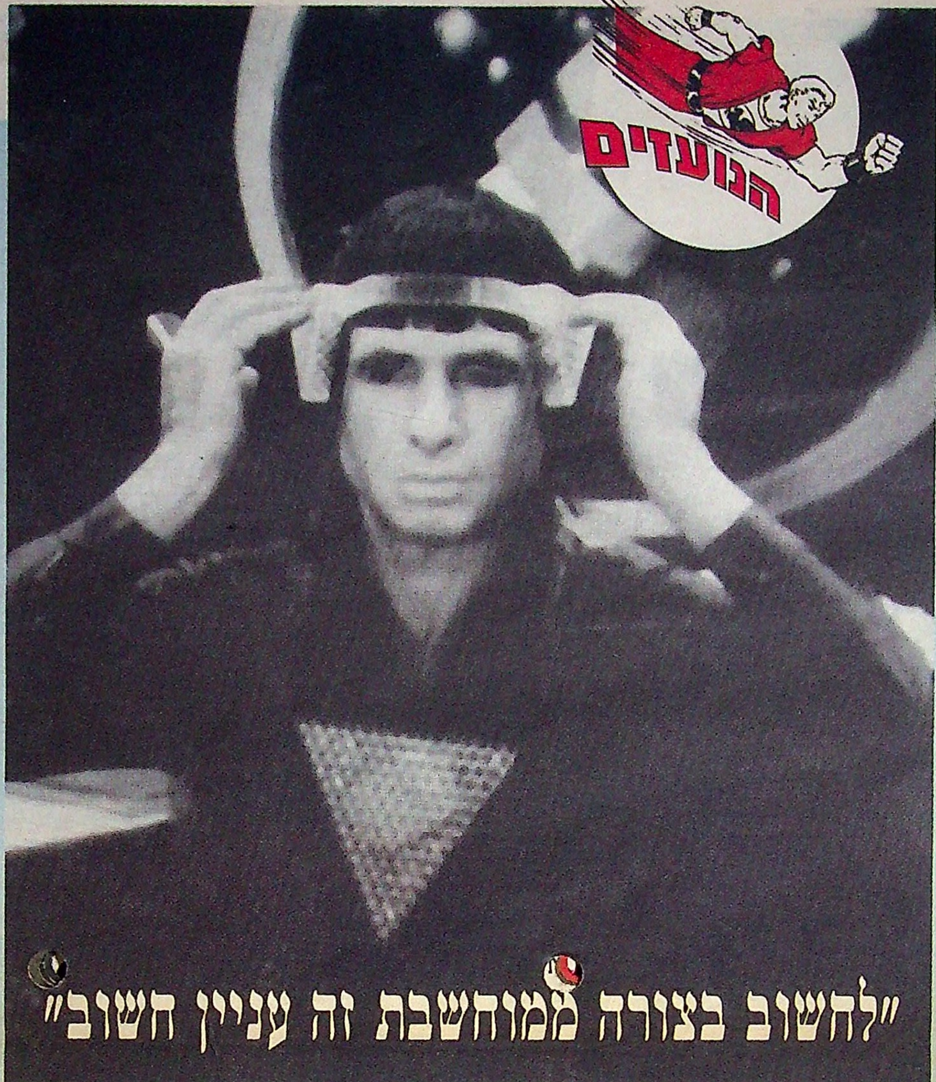
"אני רואה שימושים מסחריים של הטכנולוגיה שלנו, לדוגמה בתקליטורי בידור ולומדה, בצעצועי רובוטים ניידים, או בהדמיות לצורכי צבא או עסקים".

בלי להתחייב, מתי נראה את HAL הראשון מתראיין ב-BBC?

"כדי לשלב את כל ההישגים המדעיים עד כה עם אלה של 'אנתרובוטיקס', ולבנות מכונה כמו HAL, יידרשו לנו כ-20 עד 200 מיליון דולר, ואולי 10 שנים".

כותרתו של אחד המאמרים שפירסם מרטי סטונמן היא "כיצד להצחיק מחשב". אולי מאמציו של סטונמן ייראו לכמה מאתנו כלא יותר מניסיון להצחיק, אבל אם לבחור בין מטרה כזאת לבין ראייה עכורה שכותרתה "מה מחשבים אינם יכולים לעשות", עדיף לאמץ את החזון האופטימי של סטונמן בלי לחשוב פעמיים.

לדעת סטונמן, שפה צריכה להיבנות על מערכת שכבר יודעת למצוא אוכל, להילחם ולשרוד. שפה היא איפוא "לוקסוס" אבולוציוני. בכך נבדלת הגישה של "אנתרובוטיקס" באופן יסודי מגישות קלאסיות

"לחשוב בצורה ממוחשבת זה עניין חשוב"

האנשים שעשו את האינטרנט. והשבוע: המשורר דוד אבידן (1995־1934), שחשב בהייפרטקסט וחי בסייברספייס 20 שנה לפני כולם – ועוד בעברית. האיש שהגדיר את עצמו כ"שגריר העתיד ומבטאו של כדור הארץ כלפי הקוסמוס כולו"

בדומה לוויליאם גיבסון, סופר הסייבר-פאנק הנחשב לאחד מאבות תרבות הסייבר, על שום שצפה את אופיה כבר ברומן הראשון שלו "נוירומנסר", דוד אבידן פעל וכתב והבין את חזון הרשת כבר בתחילת שנות ה-70 בתל אביב, כשכתב על תשדורות, על רשתות עצביות ועל זהויות וירטואליות. אבידן אולי לא השפיע באותם מובנים ישירים כמו גיבסון, אך גם מי שזילזל באותן "תשדורות", יודה שבמודעות הקולקטיווית הסייברית של הגולש הישראלי מצויים (לפעמים בלי ידיעה) תווים, מלים ומושגים מיצירותיו של אבידן.

כבר ב-1974 ניהל אבידן ותיעד שיחות דמיוניות עם מחשב (התוכנה שעמה שוחח היא "אלייזה", ראו "קפטן אינטרנט", גיליון מס' 46), שאותן פירסם גם בעיתונים.

הפסיכיאטר האלקטרוני שלי

אני: השעה היא 16:40, וב-17:00 ניפרד סופית.
המחשב: האם חשבת, שהם לא ייפרדו סופית?
אני: הם זה הם, ואנחנו זה אנחנו, והצירוף של שני אלה עומד להיפרד.
המחשב: אינני בטוח אם הבנתי אותך בשלמות.
אני: מוטב שתעשה מאמץ, שכן נותרו לנו בסך-הכל עשרים דקות כדי להגיע להבנה כלשהי.
המחשב: אנא המשך.
אני: חברת י.ב.מ לא תקציב לי תוספת זמן מחשב.

ועוד משיחותיו של אבידן עם אלייזה:
אני: סקרנותי היא אחת מתכונותיי המרכזיות.
המחשב: מדוע אתה אומר שסקרנות היא אחת ממידותיך המרכזיות?
אני: משום שזה חלק מידיעתי הכללית.
המחשב: מדוע אתה אומר 'ידיעתך הכללית?'
אני: משום שזה לא נהפך עדיין לחלק מידיעתי הייחודית.
המחשב: האם זה מרמז על משהו אחר, השייך לך?
אני: כן. האינטליגנציה שלי וחשיבתי העתידנית.
המחשב: אתה נשמע די בוטח.
אני: כן. אני בוטח באינטליגנציה שלי ובדגם החשיבה העתידני שלי.
המחשב: אתה בטוח?
אני: אנא חדל לשאול אותי אם אני בטוח. פשוט קבל את זה כעובדה.

אבידן, יליד תל אביב, הצליח אולי יותר מכל משורר אחר, לכתוב בעברית טבעית המסירה את החציצה בין לשון דיבור ללשון השירה. אך יותר מזה, הוא החדיר לשפה את החשיבה הרשתית, הממוחשבת, בעלת הקישורים והלינקים לעולמות אחרים, וכאלה הנוצרים מדמיונו של האדם, מהסמים שהוא צורך ומהטכנולוגיה שבה הוא משתמש.

אבידן נפטר, בודד, לפני שלוש שנים. באינטרנט לא נמצא אפילו אתר אחד שבו הוא מוזכר, ושיריו אינם מצויים ברשת, מלבד שיר בדידות אחד במגזין השירה "הליקון" (פרויקט "שירשת" היוקרתי לא כלל אף לא שיר של אבידן).

כבר ב-1975 הכריז אבידן שאינו כותב עוד מלים, כי אם משדר תשדורות, ולא פסק מלהטיף לחשיבה חופשית ולהרחבת התודעה, תוך שהוא קולט בחושים דקיקים את משמעויותיהן הנרחבות של טכנולוגיה, שידור ורשת, וכיצד היא משנה את חשיבתנו ושפתנו.

ספר האפשרויות (1979–1985)

לחשוב בצורה ממוחשבת זה ענין חשוב,
בג'ונגל, במדבר, הרחק ממקום-ישוב,
במקום נידח או בלא-מקום או בחלל
ולא לחשוב מחשבה ביולוגית בכלל.
לחשוב בצורה אחרת, בצורה משונה,
אפילו אם היא תיראה מחשבה משונה.
לחשוב זריז, בו זמנית ומהר מאוד
ולא לצפות לגינויים או למחמאות.

ריצ'רד ברברוק, פרופסור באוניברסיטת ווסטמינסטר בלונדון, במחלקת המחקר של HyperMedia, אמר בתחילת שנות ה-90: "הרשת היא מסה ארישה של מתכת, פלסטיק וחול. אנחנו היצורים החיים היחידים בסייברספייס". דוד אבידן עסק בשאלות של צורה ותוכן, של חומרה ותוכנה, של יחסי אדם ומכונה, כבר לפני 20 שנה:

במכונת כתיבה לא-ידנית
עדיין יש די עבודת ידיים.
במחשבים מתוחכמים מכל תחכום עדיין הגפיים פעילים.
במטוסים מנווטים בידי עצמם
יש טייסים בתא, לכל מקרה.
כך שהאדם לא מיותר
בשום מסגרת ובשום מקום.
הוא מתחבר למכשיריו כמו עזר,
כמו בקרה, כמו מנהל סמוי.
הוא שברא את עוזריו האלקטרוניים,
משגיח עליהם מטווח קרוב,
כמו אלוהים, שכל מה שברא
נתון לבקורתו האלוהית.
והם מתפללים אליו בבוקר,
בצהריים ובערב, במורא.

כיום אנחנו מדברים על טכנולוגיות מתקדמות של רשתות נוירונים, המחקות את פעולת המוח. ב-1973 כתב אבידן את "גירויים להערות-שוליים". הקטע הראשון נקרא "טכניקה ומדע":

אילו יכולנו כבר
לבנות מכשירי תקשורת מעולים
כמו מערכות-העצבים של אחדים מאתנו –
יתכן שהיינו יוצאים מתוך גופותינו
לזמן בלתי מוגדר.

כיום אנחנו מדברים על תכנות עצמי, על שימוש מתוחכם במערכות וירצ'ואל-ריאליטי ועל סמים חכמים היוצרים מציאויות חלופיות ומאפשרים לנו לעצב לא רק את סביבתנו אלא גם את עצמנו ומוחנו. ב-67' כתב אבידן דו"ח אישי על מסע ל.ס.ד, ב-73' כתב את "עשר תשדורות מלוויין-ריגול", שם כבר עסק בניואנסים של יכולת התכנות העצמית שלנו, זו שנפוצה רק בשנות ה-80 עם הוויטמינים ובשנות ה-90 עם הסמים החכמים.

שם, כמו בשירים רבים אחרים, הוא מזכיר את הניכור שבטכנולוגיה, את ההשפעות החברתיות ופירוק גבולות המשפחה והמדינה, ואת האינדיווידואליות המוקצנת של האדם בעתיד הטכנולוגי.

...ואקעלסיכן אבידן של בירה זה לא אבידן
של קפה טורקי של מים מינרלים של מדיטציה
של ל.ס.ד של אמפטאמין של לרגקטיל
של מולטיוויטאמינים מולטימינראלים מולטימולטים
מיניגירויים ומיקרורשמים ומקרוקרירה
בלי צבירת נכסים תארים סמכויות
שומדבר לא נשאר במשפחה וגם המשפחה לא נשארת
מיקרועתיד ומקרועבר ומיניסיכוי...

ולסיום, "רעיון מסחרי", מתוך "שיחת-רדיו בלתי-שימושית"

מחשב ביתי קמוט-מצח –
תוצר סיגורטיבי מיוחד
לארצות המזרח-התיכון.

נאורה שם-שאול http://www.neora.com

הכפר המוניציפלי

הבחירות לעיריות בפתח, ורק שבעה מועמדים מכל הארץ הקימו אתרי אינטרנט להאדרת שמם ומצעם. מי צריך אינטרנט בעידן הסטיקר?

צורי דאר

בעוד כחודש יתקיימו הבחירות לרשויות המקומיות. אך בעוד מדביקי המודעות וכותבי הגרפיטי חוגגים, בוני האתרים אינם עובדים קשה כל כך. בשעת כתיבת שורות אלו פעילים ברשת שבעה אתרים של מתמודדים, ויש להניח שאין מדובר במספר סופי. סביר להניח, כי עד נובמבר יצוצו עוד אתרים של מועמדים שינסו למכור את מרכולתם המוניציפלית און־ליין.

במטות הבחירות חלוקות הדעות לגבי יעילותו של האינטרנט לשיווק פוליטי. משה צ'יפרוט, דובר מטה הבחירות המוניציפליות של הליכוד: "לדעתי האינטרנט אינו כלי אפקטיווי בבחירות המוניציפליות. ראשית, היות שהבחירות רלוונטיות בחלקים גדולים מהפריפריה ורוב המשתמשים הם מהמרכז, אין שום אפקטיוויות מבחינת המגע בין המועמד לבין ציבור הבוחרים. שנית, מרבית הגולשים הם צעירים שלא מתעניינים בבחירות ואין להם זכות הצבעה. גם בעלי זכות ההצבעה לא מי־יודע־מה מתעניינים בבחירות, וזהו ציבור מבוגר שבדרך כלל לא גולש, אז אין יותר מדי סיבות לבנות אתרים למועמדים. בשורה התחתונה אנחנו סבורים שהאינטרנט כמדיום לא קובע מי יהיה ראש העיר".

נעמה כרמי, מנהלת האינטרנט של מרצ, חולקת על צ'יפרוט: "במרצ מאוד מאמינים באינטרנט כמדיום. החתך הסוציו־אקונומי של הגולשים די מתאים למצביעים שלנו, וזה כלי הסברתי שחשיבותו תלך ותגדל. בתוך כמה ימים יהיה באתר שלנו עמוד שייוחד לבחירות המוניציפליות, ויציג את המועמדים השונים".

תמי שינקמן, דוברת המטה המוניציפלי של מפלגת העבודה: "אין תוכניות של המטה לבנות אתרים למתמודדים ברחבי הארץ. לכל מועמד יש אוטונומיה להחליט מה יעשה במסגרת תקציבו, ובכלל זה לבנות אתר אם הוא רוצה".

לאתרים הפעילים מבנה זהה פחות או יותר: פנייה אישית לציבור המצביעים, הכרוך בדרך כלל בניגוח אגרסיווי של המתחרים; כרטיס ביקור של המועמד, והמצע שלו; טופס אינטראקטיווי לגיוס פעילי שטח; משוב (פידבק) בצורת טופס אינטראקטיווי באתר מושקע, או קישור לדואר האלקטרוני של המועמד, אם מדובר באתר צנוע יותר; דף המביא תמונות וחוויות מן הפעילות בשטח. המהדרים מוסיפים "דף שנור" לחפצים לגהץ את כרטיס האשראי שלהם למען המועמד. להלן רשימת אתרי האינטרנט של מועמדים לבחירות לרשויות המקומיות

ירושלים. כלום. גורה ברגר, דוברת ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט: "האתר נמצא כרגע בהקמה. מדובר בעיכוב של שבועיים־שלושה בשל בעיות טכניות קלות. רבים מאלה שאני מכירה משתמשים באינטרנט כדי להיכנס לקטלוגים של 'נייק' ו'גאפ', ונראה שזהו כלי שיווקי נוח מאוד גם במישור הפוליטי".

דובר מטהו של שמעון שיטרית, סיימון תמיר: "האתר בהקמה, זה ייקח עוד שבועיים".

תל אביב. האתר של רון חולדאי הוא האתר המושקע ביותר, היומרני ביותר, וׁהודות לאלו גם המעניין ביותר. כרטיס הביקור של חולדאי מעלה על נס את הקריירה שלו כטייס קרב וכמחנך ששיקם את גימנסיה הרצליה והצעיד אותה להישגים. המצע של חולדאי מובא באתר, ויש לינק ל"מגילת תל אביב" – מגילה ברוח מגילת העצמאות, פרי עטו של חולדאי.

מתוך המגילה: "בארץ ישראל קמה העיר העברית הראשונה תל אביב בה התפתחה התרבות הישראלית החדשה, בה הוקם בית הספר העברי הראשון, בה נחתמה מגילת העצמאות של מדינת ישראל, בה נוסדו עקרונות החופש, הדמוקרטיה, הפתיחות והסובלנות, בה חופשי כל אדם לחיות על פי צו מצפונו והשקפתו". עוד מוטיבים מתוך המגילה: מחויבות לחופש, לפתיחות, לסובלנות, לדמוקרטיה ולניקיון.

האתר גם מנסה לגייס תומכים ומתנדבים על ידי משלוח טופס אלקטרוני ובו התחייבות לתלות שלט במרפסת, להדביק סטיקרים, להשתתף בעצרות תמיכה, להרים תרומה כספית, להסיע מצביעים ביום הבחירות וכו'. באתר אפשר גם לתרום כספים למועמד. סכום התרומה מוגבל ל־1,200 שקל. קישור אחר מפנה אותנו אל תמונות מפעילות השטח של מטה חולדאי. בין השאר אפשר לראות שם תינוקות מעוטרים בסטיקרים.

קישור מוביל אותנו אל מכתב ששלח חולדאי לשר החינוך ובו הוא מתריע על הקיצוץ בתקציב החינוך בתל אביב. עמוד אחר נועד לפייס את אוכלוסיית הגייז שחולדאי עלב בה בעבר. יש גם מפת קשר אינטראקטיווית, שבה אפשר למצוא אירועים ועדכונים ממטה הבחירות, ואפילו קצת אמנות בצורת קישור לציורים של תל אביב.

http://www.huldai.co.il

לדורון רובין, המועמד המתחרה, אין לפי שעה אתר באינטרנט. [illegible]רית דאבוש, דוברת מטה הבחירות של רובין: "הוחלט [illegible]ם אתר שיסייע לארגון מטה יום הבחירות. האתר יאפשר קשר רציף עם תושבי העיר תל אביב במשך חודש ימים עד ליום הבחירות".

חיפה. כלום. איתן עופר, דובר מטה רמי לוי, מועמד הליכוד לראשות [illegible]ייה: "יש תוכניות לבנות אתר. בשבוע הבא ייבחרו המועמדים למועצת העיר, כשנדע את מי אנחנו משווקים, נהיה יותר חכמים". יוסי לייבוביץ', דוברו של ראש עיריית חיפה, עמרם מצנע: "למצנע אין כרגע אתר. עד סוף שבוע הבא תתקבל החלטה בעניין".

ראשון לציון. ראש עיריית ראשון לציון, מאיר ניצן, בוגר קורס קומנדו איש יהידה מובחרת (ככתוב באתר), מבטיח בפנייתו לתושבי ראשון, כי הוא היחיד שיוכל להצעיד את ראשון לעתיד כמטרופולין השני של גוש דן. באתר מתפרסם מספר הטלפון של ניצן, וכל אחד מוזמן להטריד אותו בחופשיות. ניצן גם מגייס תומכים ופעילים דרך האתר. המשוב נעשה בעזרת טופס אינטראקטיווי.

http://www.rishon.co.il/nitzan

הרצליה. יעל גרמן, מתמודדת על ראשות עיריית הרצליה מטעם מרצ, מציגה באתר שלה כרטיס ביקור, ואף פנייה אישית לתושבי העיר, שהם "הרצליינים יקרים". הפנייה שזורה ציוני דרך בפעילותה בעיר ותיאור מלחמותיה עם ראש העירייה אלי לנדאו. היא מבטיחה סדרי עדיפויות חדשים, מלחמה למען נשים ואיכות הסביבה כי "נגמר עידן לנדאו". יש גם דואר אלקטרוני.

http://www.yaelg.co.il

רמת גן. צביקה ניר, ח"כ לשעבר, רוצה שינוי. למה שינוי? "כי נש־בר (משחק מלים על שמו של ראש העירייה המכהן, גיורא בר) מראש העיר הקודם". ניר עוסק בעניין בוער, הבנייה במרום נווה, ומבטיח לתושבי השכונה, כי לא הכל אבוד במאבקם בתוכניות הבנייה באזור. גם פה מגויסים פעילים ואוהדים דרך האתר, ויש גם מספרי טלפון של ניר בבית ובמשרד.

http://www.ok.co.il

גבעתיים. האתר של אמיר גרינבוים מרשים בזכות יישומי אנימציה וטכנולוגיות חדישות ששולבו בו, אך האתר עדיין בבנייה וחלק ממנו טרם נפתח. יש מספר טלפון של המטה, וכן כרטיס ביקור ומצע: תוכנית חנייה חדשה, הפחתת מסי הארנונה, השקעה בחינוך ובספורט, שיקום חזות העיר וסיוע בדיור לצעירים, למשפחות חד־הוריות ולגמלאים.

http://www.vote4amir.co.il

לסניף גבעתיים של מרצ יש אתר שעושה נפשות להצבעה למועצת העיר.

http://members.tripod.com/~meretz_givataim

מודיעין המועמד עדי הדר מציג את עצמו בעמוד הפתיחה כמי ש[illegible]ים על בניית העיר מודיעין, כשכיהן כסמנכ"ל במשרד הבינוי [illegible]יכון, וכשמודיעין היתה רק על הנייר. הוא מבטיח קו רכבת מתל אביב, תעשיות היי־טק, ריאות ירוקות ושיתוף התושבים בהכרעות על ידי משאלים. ויש גם גיוס פעילים, טופס משוב ומספר הטלפון במטה.

http://www.adi-hadar.co.il

ראש העין. אבי חימי חרד למחסור החמור בפעילות תרבותית בעיר, מחר גיסא, ומאידך גיסא ליחסי דתיים־חילונים בה. על כן הוא מבטיח להקים מועדונים ובתי קולנוע ולקיים תערוכות וקונצרטים, אך כל אלו בעיקר בפריפריה, כדי למנוע עימותים. עוד מבטיח חימי שיקום התשתית הרעועה בשכונות הוותיקות. משוב לחימי יתקבל בברכה, דרך הדואר האלקטרוני.

http://www.chimi.co.il

אל הייאוש הישרנו מבט – והוא עבר לדבר בחדר פרטי

המחקר שקבע כי האינטרנט מגביר את הדיכאון לא הפתיע את דאגלס ראשקוף. הקהילה המקוונת, הוא טוען, מגבירה את תיאבוננו לסוג הקהילה שהחיים האמיתיים מנעו מאתנו

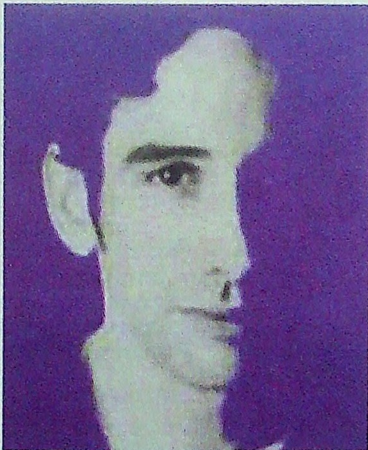
דאגלס ראשקוף, "גארדיאן"

החרשות שלפיהן האינטרנט גורם לדיכאון משתמשיו אולי לא היו צריכות להפתיע אותנו. זה הרי מה שהסייבר־ריאקציונרים אמרו לנו מלכתחילה: האינטרנט גורם לכך שלא נהיה מסוגלים ליצור מערכות יחסים אמיתיות, מבודד אותנו בהדמיה אלקטרונית ריקה והורס קשרים משפחתיים.

במחקר שהתפרסם ברחבי העולם לפני כחודש חוקרים באוניברסיטת קרנגי מלון אישרו, שאלה המבלים – אפילו כמה שעות בשבוע – באון־ליין, חווים רמות גבוהות יותר של דיכאון מאלה שאינם עושים זאת.

מממני המחקר, שארך שנתיים ועלותו 1.5 מיליון דולר (בין השאר אינטל, היולט פקארד ואפל), הם בעלי עניין בקידום האינטרנט כדרך חיים ומסחר, ובוודאי לא רצו שהמחקר שלהם יצביע על השפעות מזיקות כלשהן.

אז באילו פעילויות און־ליין עסקו המשתתפים במחקר? אני יודע שניסיונותי שלי בסייברספייס היו מרגשים יותר כשאופיינו

בפעולות גומלין חברתיות כגון קבוצות דיון או פורומים. כשאני מתחיל להיאבק בין דפי השיווק הכבדים של האינטרנט, החרדה שלי קטנה ביחס ישר להזדמנות שלי לפגוש בני אדם חיים.

אבל, אויה, משתתפי המחקר השתמשו במאפיינים הכי חברתיים וקהילתיים של האינטרנט: חדרי צ'ט, דואר אלקטרוני וקבוצות דיון. למרות האופי הבין־אישי של פעילויותיהם, הם חוו עלייה אובייקטיווית של כ־1% ברמת הדיכאון והבדידות.

זה יהיה בוודאי מטורף מדי להעלות את הסברה שאותם 169 בני אדם בריאים בדרך כלל פשוט סבלו ממערכות ההפעלה שלהם, מחשבונות PPP (Point to Point Protocol) וממתאמי הטלפונים שלהם. אני אמנם משוכנע שהשיפורים בטכנולוגיית האינטרנט והקריסות הבלתי צפויות גרמו להם למנת מתח לא־קטנה, אין בהם כדי להסביר את העקביות הגורפת של התגובות שמחקר זה מצביע עליהן.

מומחים למדעי החברה העלו היפותזה, שהאינטרנט אינו מספק את יחסי הגומלין התומכים מבחינה נפשית, כפי שקורה במפגשים פנים אל פנים. אבל מדוע התוספת של מערכות יחסים אלקטרוניות תגרום לנו להיות יותר מדוכאים משהיינו מלכתחילה? האם זה בגלל הזמן שאינטראקציה באון־ליין גוזלת משאר חיינו, ומקטינה את ההזדמנות שלנו לפעילות גומלין עם משפחה וחברים?

ואם זה כך, מדוע יחסי גומלין באון־ליין הם כה מושכים? האם היחסים המקוונים מציעים משהו שהעולם האמיתי אינו מציע? אולי הקהילה המקוונת פשוט מגבירה את תיאבוננו לסוג הקהילה שהחיים האמיתיים מנעו מאתנו. במשך השנים שיווקנו ותימרנו את עצמנו לבידוד קיצוני יחסית למה שחוו בני אדם במאות האחרונות.

לפני שננטוש את הסייברספייס, כדאי לנו לבחון היטב מה בדיוק גורם לנו להיות כה עצובים באון־ליין. יש לי חשד שפעילויות הגומלין שלנו באינטרנט עשויות לספר לנו הרבה יותר על מה שקרה לנו לפני המצאת האינטרנט, מאשר על מה שקרה לנו מאז הפציעה הרשת בחיינו. בקבוצות דיון אנו לומדים על האופי המחריד של פוליטיקה גלובלית ומקומית, ובחדרי צ'ט אנו ניצבים לפני הייאוש שאתו בני אדם רבים כל כך נאבקים: הרצון שמישהו ישמע אותם.

אשמנו? בגדנו? גלשנו!

צ'אנס אחרון לבקשת סליחה ולווידוי.
דרך הרשת, אלא מה

אלו ימים של בקשות סליחה. נשיא ארה"ב מבקש סליחה מבית הנבחרים, המפלגה ומשפחתו; ויהודים שמנצלים את ימי הסליחות לפני יום כיפור לקבלת מחילה על חטאים שבין אדם לחברו. לא רק דתיים ונשיאים – כולם רוצים להתוודות על משהו, וכמעט לכל אחד יש גם על מה לבקש סליחה.

הרשת מספקת את הצרכים הבסיסיים האלה. יותר נוח מאשר ללכת לתא הוידוי בכנסיה, יותר נוח מאשר לקום מוקדם בבוקר לבית הכנסת, הרשת תמיד זמינה ותמיד מוכנה לקלוט את הדברים הנוראים ביותר. יתר על כן, קבוצות דיון וצ'אט מעודדות סיפורים אישיים ווידויים, גם מאלה שקשה לדובב אותם בתנאים אחרים.

לפני שאתם ניגשים להתוודות על חטאיכם, כדאי לזכור שאף אחד באינטרנט לא התחייב לשמור על דיסקרטיות בנוגע למה שהתוודיתם. דוגמא קיצונית במיוחד: בקבוצת תמיכה של אלכוהוליסטים נגמלים בצפון דקוטה שבארה"ב, התוודה אחד המשתתפים, לארי פרוייסטאד, ברצח הבת שלו, והוסגר מיד על ידי כמה מהמשתתפים בקבוצה. הוא נאסר ונשפט למאסר 40 שנה.

תא וידוי אלקטרוני

בשנות השבעים, כתב ג'ון ברונר, סופר מדע בדיוני, את הספר The ShockWave Rider בו קיים מספר טלפון, 9 פעמים הסיפרה 9, אליו מתקשרים מכל טלפון, פרטי או ציבורי, בתור תא וידוי טלפוני שאינו ניתן לעקיבה או לצפיה על ידי אף אחד. על פי הספר, הקים אדם המכונה The Turtle, את האתר The Ten Nines, בו הוא מתוודה בעצמו ומזמין וידויים של מחוברי האינטרנט. הוידויים אינם נושאים את פרטי המתוודה, אך בסיכומים יומיים ושבועיים של ה–Turtle, הוא מצטט את הדברים הביזאריים יותר שעברו באתר שלו.

באתר http://www.confess.net שמים דגש על עצם פעולת הווידוי ולאו דווקא הדמות האנושית שמאחוריו. באופן פשוט וישיר לחלוטין כותבים את הווידוי. אין גישה למאגר[illegible]דויים, אלא שתמיד מוצג על המסך הוידוי האחרון שנמסר שם. מי שבנה את האתר הזה הוא טיין לנגטון, מעצב אינטרנט ניו-זילנדי שחי עתה בפראג, המספר שהקים את האתר הזה מתוך הצורך שלו עצמו בתא וידוי אלקטרוני.

אתר אחר בו ניתן לצפות באוסף הווידויים הינו Surpu[illegible]u המנסה כדבריו לרפא חולים מודרניים בטכסים ומסורות ארכאיות. בטכס עתיק שנלקח מהמסורת השומרית, בעירוב עם קורבן יום כיפור ועוד כמה טכסים שמאניים. באתר

http://www.serv.net/~jmurphy/anunaki/sm.html

מוסבר הטכס ומקורותיו, על כל שלביו, בו מקריבים תיש, הלוקח עימו אל האש את כל הסודות והווידויים שנבלעו בו. השבוע, עם או בלי קשר לימי הסליחה של היהודים, נערך הטכס בו שרפו את התיש מעץ ובו הדפסי כל הוידויים שהצטברו עד כה באתר. הטכס נערך בנבאדה, במסגרת פסטיבל שמאני הנקרא BurningMan Art Festival. מחילה מובטחת לכל מי שנשרף וידויו.

אתר נוסף לווידויים:

http://www.northcoast.com/~secrets

שם אפשר לבחור קודם כל בסוג החטא שביצעתם, ומי שרוצה יכול להוסיף גם פרטים. מחילה מובטחת לכל אחד.

ליהודים יש עוד כמה אופציות, כמו לשלוח וידויים ובקשות לכותל, בפתק וירטואלי:

http://www.virtual.co.il/city_services/prayer

להתוודות באתר "סוד הנשמה" ולקבל שם עצות וקמיעות:

http://www.secrets-of-the-soul.co.il/secrets-of-the-soul

http://www.amyisrael.co.il/ask/index.html

(אבל לא באנונימיות)

עוד אפשרות היא פשוט לשלוח דואר אלקטרוני.

נאורה שם-שאול
http://www.neora.com

ילד טוב משאיר צלחת ריקה (וכונן מלא)

"חשוב שלילדים תהיה שליטה מלאה בטכנולוגיה, כאילו שזו שפת אם שלהם", אומר אנדרו בגל מאוניברסיטת ברקלי בקליפורניה שכתב את "יו־יו", שפת תכנות מיוחדת לילדים

הכיבוש אולי נאור, אבל אין ספק שמדובר בכיבוש. מיליונים של ילדי הווה השתלטו על המחשבים ועל האינטרנט והם נמצאים בעיצומו של תהליך השתלטות מהיר, ובעיקר טבעי, על העולם החדש הזה (שיש הנוטים לייחס לו גם אומץ).

לאנדרו בגל מאוניברסיטת ברקלי בקליפורניה זה היה ברור, ולכן כחלק מעבודת הדוקטורט שלו הוא כתב שפת תכנות שהוא קורא לה "יו־יו", והיא למעשה שפת ג'אווה המיועדת לילדים.

"בשנים האחרונות מחקרים רבים בתחום החינוך הדגישו את חשיבותם של פרויקטים התובעים מילדים לתכנן ולבנות מודלים בעצמם", מספר בגל, שעבד על יו-יו בהדרכת הפרופסורים סיימור פפרט ומיטשל רזניק. "רציתי לכתוב תוכנה שתאפשר לילדים לתכנת בעצמם, ליצור סיפורים מלווים באנימציה ואפילו לבנות סימולטורים ורובוטים במו ידיהם".

רשת האינטרנט נראתה לבגל המקום הטבעי לפגוש בו ילדים בעלי יכולת ועניין, והמקום הטבעי שאליו יוכל לפתות ילדים כאלה להביא את היצירתיות הטבעית שלהם צעד קטן קדימה. "האינטרנט פתח לפני ילדים אפשרויות חדשות, להציג את היצירות שלהם ואת התכנים שלהם לפני קהל גדול הרבה יותר. ילדים יכולים לבנות בעזרת 'יו־יו' עמודי אינטרנט משל עצמם, בעלי תכנים עשירים שנסמכים על תוכניות ג'אווה.

"שפת ג'אווה נכתבה במקור בשביל מומחים, אנשי מקצוע בתחום התכנות, ולא בשביל ילדים", הוא מסביר, "ולכן החלטתי לפתח ניב של שפת הלוגו הישנה והטובה, שתהיה שפה חדשה ורבת עוצמה, אבל גם פשוטה מאוד ותאפשר לילדים לתכנת בג'אווה בקלות.

"חשוב שלילדים תהיה שליטה מלאה בטכנולוגיה, כאילו שזו שפת אם שלהם", אומר בגל, "וזה אומר לא רק להיות מסוגלים להשתמש במעבד תמלילים או לגלוש באינטרנט. מי שלמד כמה משפטים בצרפתית, עדיין אי־אפשר לומר עליו שהוא דובר צרפתית. שליטה מלאה בשפה פירושה שאתה יכול לספר בדיחה בצרפתית, או לכתוב שיר. שליטה דומה בטכנולוגיה פירושה שהילד יוכל להשתמש במחשב ככלי לביטוי יצירתי. כדי שילדים יוכלו להשתמש בכוח הזה, חשוב לתת להם כלים נגישים. סביבת תכנות כמו זו שמספקת יו־יו, מאפשרת לילדים ליצור תכנים אינטראקטיוויים ולפרסם אותם ברשת, במקום שבו כל אחד יכול לגשת ולחקור ולהתעמק בהם".

במה שונה יו־יו משפות תכנות מקובלות אחרות?

בגל: "המבנה שלה שונה לחלוטין, וקל מאוד להשתמש בה, גם כשאינך יודע דבר על תכנות ורוצה ללמוד יותר. השפה מספקת לך כלים שמתאימים לרמה האישית שלך. יו־יו מאפשרת לילדים לחקור בכוחות עצמם מושגים בסיסיים בתכנות מחשבים, וככל שהם לומדים יותר, יש להם אפשרות להשתמש ביותר כלים רבי עוצמה, בשפת הג'אווה שמונחת בבסיס של יו־יו".

כתיבת יו־יו לא היתה הפעם הראשונה שבה עבד בגל על פרויקטים המופנים לילדים בני דור האינטרנט. עבודת המאסטר שלו יוחדה ליצירת משחק מחשב המכיל מערכת כלים המספקת לילד המשחק את האפשרות לתכנת לעצמו משחקי מחשב דוגמת אטארי, פקמן וכד', ולפרסם אותם באינטרנט. יו־יו היתה בבחינת המשך טבעי – שפה שמאפשרת לילדים לבנות דמויות שישתתפו במשחקי מחשב כאלה.

"אני חושב שאסור שילדים שמשתמשים במחשבים ובאינטרנט יהיו פסיווים. תהליך החינוך והלמידה מחייב אותם להיות פעילים. אם נותנים להם אפשרות להיות יצירתיים, זה שובה אותם. אסור שילדים יגלשו באופן פסיווי באינטרנט. אחת הסיבות שהרשת מלהיבה כל כך היא שכל אחד בעצם יכול לפרסם בה תכנים כרצונו, ולכן חשוב שגם ילדים יפרסמו חומרים משל עצמם, וגולשים אחרים יוכלו להגיב. הרשת מספקת לילדים קהל, וכך הם הופכים להיות חלק מקהילה", מסביר בגל.

באתר המציג את יו־יו בנו בגל ועמיתיו סביבת הדמיה מתוחכמת הקרויה "סטאר לוגו". הם גם קוראים למתכנתים צעירים להצטרף לבנייתה של קהילת מתכנתי משחקים באינטרנט, לשלוח דגמים שבנו ולהציע הצעות. יו־יו ניתן להורדה באתר, בגרסה לפי־סי, למקינטוש ואפילו למערכות הפעלה יוניקס. אחר כך מומלץ להשתמש בהדרכה צעד-אחר-צעד למשתמשים מתחילים.

http://el.www.media.mit.edu/yoyo

פרטים נוספים על מחקריו של בגל אפשר למצוא בעמודו הפרטי:

http://www.cs.berkeley.edu/~abegel

דפנה לוי-ינובייץ

הדלאי למה לתמרה

קפטן שלום, אני מחפשת שומר מסך שיתאים לילדי בן ה-7. רוב שומרי המסך באתרים דוגמת Download.com אינם מתאימים לילדים.

תודה, רתם

הקפטן משיב: שומרי מסך ממוינים לפי גילאים אפשר למצוא ב:

http://www.kidsdomain.com/down/pc/_desktopfun-index.html

קישורים לאתרים שבהם יש שומרי מסך לילדים:

http://kwebdesign.com/kdesk/ssaver.html

שני אתרים שאינם מותאמים במיוחד לילדים, אבל הרבה מהמבחר שלהם מופנה לקהל זה:

http://web.inter.nl.net/hcc/fvzanten/gallery

http://web.inter.nl.net/hcc/fvzanten/screensite

קפטן יקר, האם תוכל להפנות אותי בבקשה למפת ישראל לפני 67'?

תודה, עדיאל

הקפטן משיב: באתר ראש הממשלה יש מפה כזו.

http://www.pmo.gov.il/english/policy/pre67.html

קפטן שלום! יש כמה אתרים שאני מבקר בהם פעמים רבות ביום, ונמאס לי בכל פעם להיכנס לתפריט ה-bookmarks ולחפש אחר סימניית האתר. אני משתמש בנטסקייפ 4.

ניתי

הקפטן משיב: יש כמה דרכים להקל על חייך. הדרך הקלה מכולן היא ליצור כפתור שלחיצה עליו תוליך אותך לאתר המבוקש: כשאתה נמצא באתר, גרור את הסימן המוזר משמאל לחלון ה-location (זה שזז מעט כשחץ העכבר מורה עליו) אל האזור האפור שמתחתיו, והנה נוצר כפתור שכל לחיצה עליו תחזיר אותך לכתובת שהיתה רשומה בחלון ה-location בזמן הגרירה.

תוכל גם לארגן את תפריט ה-bookmarks שלך על ידי לחיצה על bookmarks ו-edit bookmarks. בחלון שייפתח פשוט קבץ את הסימניות שלך לתיקיות ולתיקיות משנה (צורת העבודה זהה לזו של סייר ה-Windows). כך לא יהיו לך רשימות ארוכות מדי של סימניות.

קפטן שלום! כאשר אני עורך מצגות ב-PowerPoint עם האשף, אני מקבל רקעים מגניבים לשקפים, ואילו כשאני לא משתמש באשף, מבחר הרקעים מצומצם יותר ומרשים פחות. האם יש דרך לעקוף את האשף ובכל זאת להשתמש ברקעים השווים יותר?

אגון

הקפטן משיב: ודאי שאפשר. לאחר שבחרת את השקופית המתאימה לך, פתח את התפריט "עיצוב/"החל עיצוב" (אפשר גם ללחוץ ישירות על הכפתור "החל עיצוב") ותקבל רשימת עיצובים שונים. בחר את העיצוב המתאים לך. העיצוב אמנם ישפיע גם על הטקסטים ועל הכותרות, ולא רק על הרקע, אבל תוכל לשנות אותם שוב בלי לפגוע ברקע.

קפטן שלום! מה ההבדל בהגדרות הצבעים (16 סיביות - רמת צבע גבוהה; 24 ו-32 סיביות - צבע מלא), ומהי הגדרת הצבעים האופטימלית?

תודה, שאול

הקפטן משיב: מספר הסיביות קובע את כמות המידע שכל פיקסל על המסך שלך יכול להכיל. ככל שתגדיר כמות סיביות גדולה יותר, יוכלו הפיקסלים על המסך שלך להציג מספר גוונים רב יותר. ככל שהכרטיס הגרפי שלך מתוחכם יותר (בהנחה שהמסך שלך הוא לא גרוטאה), הוא יאפשר לך להציג רמת צבע גבוהה יותר.

כמעט כל הכרטיסים הגרפיים כיום מאפשרים תצוגה ברמה של 32 סיביות לפיקסל, אלא שלא כולם מאפשרים לעשות זאת בכל שטח של שולחן עבודה. שים לב שכשתנסה להגדיל את שטח שולחן העבודה (display area), יקטין המחשב בשלב מסוים את רמת הצבע באופן אוטומטי. עקב מגבלות הכרטיס הגרפי הוא אינו מסוגל להציג רמת צבע גבוהה על שטח גדול מדי.

אחרי כל זה ברור שרצוי לקבוע את רמת הצבע הגבוהה ביותר האפשרית בהתאם לשטח שולחן העבודה שאתו אתה אוהב לעבוד. לעתים, כשאתה עובד עם משחקים ישנים מעט או מבקר באתרים לא־מעודכנים, יודיע לך המחשב שרצוי לך לעבור לרמת צבע נמוכה יותר. וכבר אמר המשורר "ורוד זה לא רק צבע, ורוד זה גם תכונה!".

קפטן אינטרנט שלום, אני רוצה לדבר עם משפחתי הנמצאת בארה"ב ולראות אותה באמצעות האינטרנט. איך עושים זאת? האם תוכל לכוון אותי מהיכן להתחיל? מה עלי לדעת? איזו מצלמה לקנות? האם אוכל לקבל פרטים על כתבה מסכמת בנושא?

בתודה מראש, קובי

הקפטן משיב: כתבות בעניינים טכנולוגיים (ודאי כאלה שמעורבת בהם גם חומרה וגם תוכנה) נוטות להתיישן במהירות. כתבה בעניין התפרסמה ב"קפטן אינטרנט", גיליון מס' 64, ושם תוכל לקבל את הבסיס. כדאי לפנות גם אל:

http://www.techweb.com/tools/users/9803/980318webcam.html

http://www.virtual-voice.com/products/index.html

קפטן שלום, האם תוכל לעזור לי למצוא את נאום קבלת פרס נובל לשלום של הדלאי למה, המנהיג הדתי של הטיבטים.

תמרה

הקפטן משיב: או, בשמחה.

http://www.tibet.com/DL/nobelaccept.html

קפטן הצילו! א. קיבלתי בדואר אלקטרוני הודעה מנמען א', ואני מעוניין שלא להגיב לאותו נמען אלא להעביר את ההודעה כלשונה לנמען ב', כיצד מבצעים זאת?

ב. כשאני שולח הודעה בדואר אלקטרוני, כיצד אני יכול לייצג את פרטיי, כגון שם פרטי ושם משפחה או כינויי או רק שם פרטי אצל אותו נמען?

תודה, יוסי

הקפטן משיב: א. בכל תוכנת דואר אלקטרוני שבה אתה משתמש (וגם בדואר מבוסס רשת), תמצא את הכפתור Forward, שמעביר את ההודעה הלאה לכתובת שתציין.

ב. הפרטים שלך, הכוללים את שמך ואת כתובת הדואר שלך נשלחים אוטומטית יחד עם הדואר שאתה שולח. עליך רק לעדכן אותם בתוכנת הדואר שלך. אם רצונך לשלוח יותר פרטים, או פרטים בלוויית תמונה, לוגו או טקסט כלשהו, תוכל להשתמש באופציית ה-Signature שמציעים כמעט כל התוכנות ושירותי הדואר האלקטרוני. פשוט ערוך קובץ כלשהו - ממסמך וורד ועד לאנימציה תלת־ממדית, ובלבד שתוכנת/שירות הדואר האלקטרוני שלך מסוגלים לקרוא אותו - הכולל את שמך ו/או לוגו החברה וכו', וקבע קובץ זה כקובץ החתימה שלך:

בנטסקייפ 4 - בחר ב:
Edit / Preferences / Mail & Groups / Identity. בחלון Signature File לחץ על הכפתור Choose File ובחר את קובץ החתימה שבחרת.

באאוטלוק אקספלורר (אקספלורר 4) - בחר ב:
Tools / Stationery / Mail ולחץ על הכפתור Signature. אפשר לכתוב שורת טקסט או לצרף קובץ או כרטיס ביקור.

קפטן שלום, האם יש אתר בדיחות טוב בעברית?

גילת

הקפטן משיב: אתר ובו הרבה בדיחות. נקווה שלפחות כמה מהן יהיו לטעמך:

http://www.humor.co.il/jokes

שלום קפטן! אני מנסה לכווץ קבצים גדולים לתוך דיסקטים ב-Winzip, אלא שהאופציה Multiple Disk Spanning אינה פועלת. מה עושים?

לירון

הקפטן משיב: קודם כל ודא שברשותך הגרסה האחרונה: Winzip 6.3. אם לא, הורד עדכון מ-http://www.winzip.com/upgrade.htm. כעת פתח קובץ חדש (חייב להיות חדש) על כונן התקליטונים שלך (חייב להיות על כונן התקליטונים). רק כעת תופיע האפשרות לפצל את הקובץ לכמה דיסקטים. הדבר נעשה אוטומטית.

עדיית הגולשים

אתר הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain

United Nations

האופטימי

המכון לחקר השלום בשטוקהולם, או בשמו הבינלאומי המקוצר SIPRI, הוא משכנם של עשרות חוקרים מכובדים מכל העולם, העוסקים בחקר בעיות, טענות, מענות ואזורי מתיחויות המשפיעים על מדינות שונות ברחבי תבל. בכל שנה מנפיק המכון [illegible] מקיף על מצב ההתחמשות של צבאות תבל, הערכות וניתוחים לגבי מגמות צבאיות ופוליטיות, הנחשב לאחד המסמכים האמינים בתחום. באתר אפשר לקרוא מאמרים של חוקרים אורחים במכון, ולקבל הדגמות באמצעות מפות ואיורים אחרים. הגרפיקה כבדה למדי, ולמרות השם האופטימי, רוב המידע כאן עוסק דווקא במלחמות ולא בשלום. אופציית חיפוש פנימית מאפשרת סריקה מהירה של מאגרי המידע, ורשימת הכתובות מאפשרות משלוח שאלות והערות בדואר אלקטרוני לאנשי הצוות.

http://www.sipri.se

החובק

כל סיור באתרים של פוליטיקה בינלאומית חייב לעבור דרך האתר של האו"ם. פרטים מלאים על מבנה האו"ם, משלחות מיוחדות לאזורים בעייתיים, הצבעות חשובות, ורשימה מפורטות של קונפליקטים שאליהם שולח האו"ם כוחות הפרדה או משלחות לשמירה על השלום – כל אלה מלווים במסמכים מצמררים רבים על פשעי מלחמה, על הפרות בוטות של חוזים בינלאומיים ועל פרקים חשוכים בהיסטוריה של המדינות החברות בארגון.

ארכיון התמונות מופלא כצפוי, וכולל תמונות מעודכנות של קופי אנן. כל אגף באתר מאפשר חיפוש מונחים, מושגים ואירועים, ויש גם גרסאות בשפות נוספות מלבד אנגלית. עברית אין.

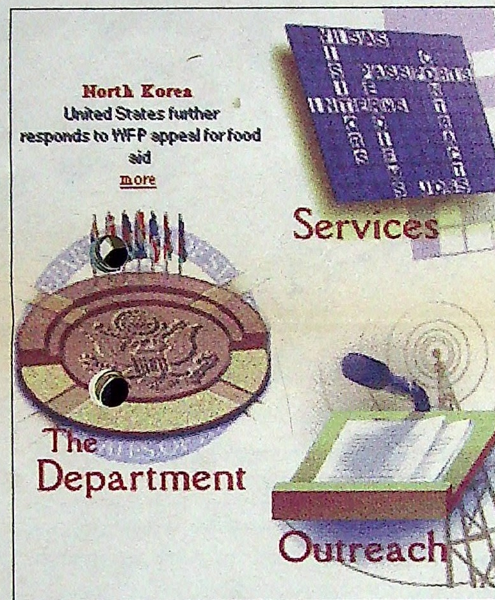
http://www.un.org

מחלקת המדינה של ארה"ב מתחזקת אתר ענק, כמעט אין־סופי, אבל שווה ביקור:

http://www.state.gov

השגרירות האלקטרונית, צומת מקשר לאתרים של שגרירויות שונות בעולם, מתעדכנת תדיר.

http://www.embassy.org

הפסימי

זווית ראייה מרוחקת מעט, אקדמית ושקולה על אין־ספור המאבקים והמלחמות המאכלסים את הפוליטיקה העולמית מעניקה האקדמיה לביטחון לאומי בוושינגטון. מלבד מידע מקיף על מוסדות מחקר דומים ברחבי ארה"ב, האתר של האוניברסיטה מספק גישה למחקרים חדשים בתחום הפוליטיקה העולמית, סקרים ומאמרים חשובים בתחום. פורום לדיון בפוליטיקה בינלאומית מאפשר החלפת דעות עם מומחים בתחום, ועמודים מיוחדים עוסקים באזורים שונים בעולם, ובכלל זה המזרח התיכון.

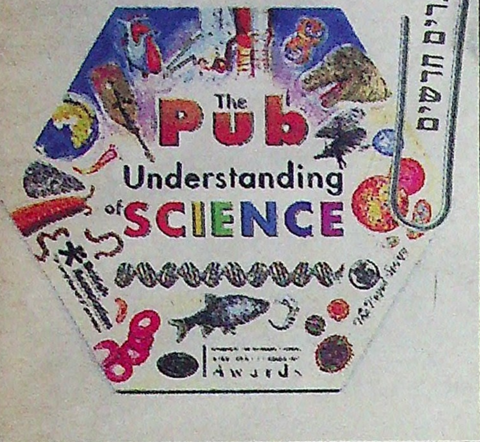
http://198.80.36.91/ndu

מצעד

עשרת אתרי המכירות הפומביות הפופולריים ביותר בספטמבר

לפי http://www.web21.com

- http://www.onsale.com
- http://www.zauction.com
- http://www.ebay.com
- http://www.surplusauction.com
- http://www.firstauction.com/cgi-bin/fa_entry/23476424
- http://www.dealdeal.com
- http://www.up4sale.com
- http://www.auctionwarehouse.com
- http://www.haggle.com
- http://www.auctiondepot.com

שיניים תותבות פלקסייט הוא שמו של חומר חדש שממנו מכינים שיניים תותבות. לקוחות נטולי שיניים ורופאים המעוניינים לדעת יותר ימצאו בו עניין.

http://www.flexisrael.co.il

לשכונת נווה סביון יש אתר משלה, שבו יכולים תושבים לשלוח הודעות זה לזה ולקרוא על המתרחש בשכונתם.

http://www.neve-savyon.co.il

והתחזית לא שמזג האוויר הישראלי טומן בחובו הפתעות רבות מדי, אבל עיון באתר החדש של תחזית מזג האוויר מספק מידע גם על מצב השמים ועל רמת הטמפרטורות בערים גדולות בעולם, מידע לחובבי ספורט ימי ועדכונים אקולוגיים שונים.

http://www.weather.co.il

צהבת, האתר הנלהב מאוד של אוהדי מכבי תל אביב בכדורגל, כולל קטעי וידיאו, תמונות למכביר וכל הסטטיסטיקות שבעולם. ועכשיו, שידברו על המגרש.

http://members.tripod.com/~zahevet

גם תחתיות קרטון של כוסות בירה יכולות להיות מקור למידע חשוב: המאייר הבריטי מיק רולף חבר לפרופסור דיוויד ווקר מאוניברסיטת שפילד, ויחד הם יצרו תחתיות בירה שעליהן עובדות מדעיות מעניינות.

http://www.alegba.demon.co.uk/beermats.html

האמן קווין סטוריץ' הופך עץ זנוח אחד ברחובות העיר הל בבריטניה לפסל סביבתי. התהליך כולו מתועד בזמן אמת.

http://welcome.to/chrysb

מילון

Arpanet רשת המחשבים הצבאית שבנתה ממשלת ארה"ב בתקופת המלחמה הקרה, שנועדה להיערך לכל איום מכיוון הסובייטים. במרוצת השנים התפתחה ארפה–נט לרשת המוכרת כיום – האינטרנט.

FireWall מערכת הגנה המונעת כניסה בלתי מורשית למערכת מחשבים. פיירוול מותקנת בדרך כלל במערכות מחשבים של ארגון או מוסד שאינם מעוניינים לאפשר חיצונית למידע שברשותם.

אתר השבוע

למרכז לחקר היישומים של מחשבי העל באוניברסיטת אילינוי האמריקאית יש אתר מופלא באמת: לא רק תצוגת המולטימדיה שובת הלב מן הטובות שנראו בסביבה, אלא גם תצוגות מעניינות בתחומי האסטרונומיה, הפיסיקה, המחשבים, הקוסמולוגיה, עולמות וירטואליים ומחקרים חדשניים בכל תחום הקשור במחשבים. הטקסט משולב בתמונות ובקטעי וידיאו ומספק הדרכה בהירה למתחילים ולמתקדמים כאחד. מושגים כגון תורת היחסות, חורים שחורים, הדמיה ממוחשבת ועתיד היקום נידונים בהרחבה.

http://www.ncsa.uiuc.edu/Cyberia/Expo

בהכנת המדור השתתפו עידו דב ודפנה לויינוביץ

שלישי, 29.9

02:00 "אוורלאסט" בשיחה על מוסיקה ועל האוס אוף פיין
http://www.sonicnet.com

03:00 צ'ט עם מחבר רבי המכר סידני שלדון
http://www.tvgen.com/chat/index.htm

17:00 צ'ט עם ההיסטוריון הבריטי גראהם הנקוק
http://www.chat.beeb.com

רביעי, 30.9

01:00 צ'ט עם הסופרת אן מרי טירון
http://www.barnesandnoble.com

22:00 צ'ט עם דייב סטיוארט מה"יוריתמיקס"
http://www.talkcity.com

חמישי, 1.10

01:00 צ'ט עם הסופר ההיסטוריון סטיבן אמברוז
http://www.barnesandnoble.com

[illegible]:00 [illegible]'ט עם אשת הטלוויזיה הבריטית קרול סמיילי
http://www.chat.beeb.com

04:00 צ'ט עם פטר ג'ורסיק, לנדו מולארי מ"בבילון 5"
http://www.tvgen.com/chat/index.htm

שישי, 2.10

01:00 שיחה עם פעילת "גרינפיס", ניאז דורי
http://cgi.pathfinder.com

05:00 צ'ט עם אליסון פארו, כוכבת הסדרה "באדי פארו" שתגיע בקרוב למרקעינו
http://www.tvgen.com/chat/index.htm

15:00 היום ולאורך היומיים הבאים שידור חי של מירוץ המכוניות "קארט טקסקו גרנד פרי" ביוסטון
http://www.forsythe-racing.com

שבת, 3.10

01:00 דיוויד ולי אדינגס על ספרם החדש The Rivan Codex
http://www.barnesandnoble.com

18:00 קונה '98 – שידור חי מתריאטלון איש הברזל בהוואי
http://www.triathletemag.com/live/ih98

21:00 יריד אופרות סבון בשידור חי
http://www.spe.sony.com/soapcity

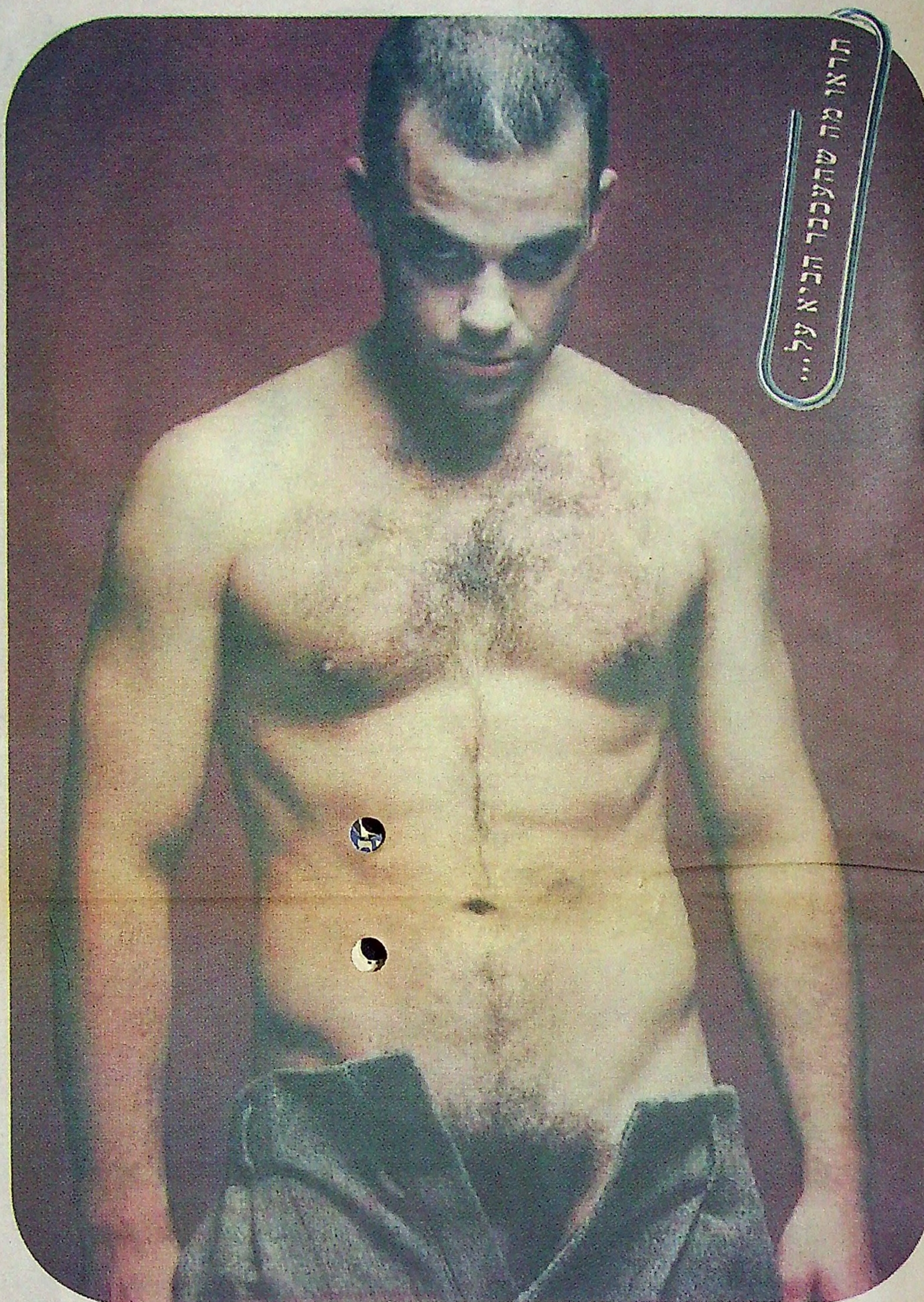
ראשון, 4.10

01:30 הופעה חיה של "אייס קיוב" בשיקגו
http://www.rollingstone.com

שני, 5.10

02:00 צ'ט עם דילן ניל מהסדרה "דוסון קריק"
http://www.tvgen.com/chat/index.htm

13:00 טכנו אורבני – מוסיקה חסרת גבולות מבריטניה
http://www.biznetsolutions.com/beyondsightn/content/live_events/_interface/urbantechno_beats.htm

רובי וויליאמס

רוברט פיטר מקסימיליאן וויליאמס, שמוכר יותר בשמו המקוצר רובי וויליאמס, נולד ב־13 לפברואר 74', בסטוק–און–טרנט שבבריטניה. וויליאמס נשר מבית הספר, ועד גיל 16 עבד כסוכן מכירות מדלת לדלת. הוא לא זכה להצלחה, כיוון שבמקום למכור, הוא שיכנע את הלקוחות דווקא שלא לקנות.

חייו השתנו כשאמו הבחינה במודעה הקוראת לאיתור כישרונות צעירים בתחום השירה והמשחק. וויליאמס, שהירבה להשתובב ולהצחיק את הסובבים אותו, ניסה את מזלו – והצליח להתקבל ללהקת הבנים המיתולוגית Take That. "זה היה היום המאושר ביותר בחיי", אמר וויליאמס. "רצתי וקפצתי ברחוב, שאגתי להמון שאני הולך להיות עשיר ומפורסם. הייתי אז בן 16. לא ידעתי עד כמה קשה העבודה הזאת".

ואכן, העבודה היתה קשה. עבר זמן רב עד שהלהקה זכתה להכרה. חבורת הבנים נהגה להופיע בבתי ספר, במועדונים לקטינים ובמסיבות גייז וחיכתה לפריצה. ההמתנה השתלמה, והלהקה הצליחה לכבוש כמעט כל מצעד פזמונים בעולם.

במשך חמש שנים נחשב וויליאמס לפרובוקטור שבחבורה. כשחשף את ישבנו בשידור חי באם־טי־וי, חברת התקליטים העדיפה לעצום עין. אך כשתמונותיו, ובהם נראה מעשן ושותה, התפרסמו בעיתוני בריטניה, החליטה חברת התקליטים ללמד את וויליאמס לקח. החוזה המגביל, שעליו היה חתום, אסר עליו לצאת עם נשים, לעשן, לשתות ולצרוך סמים.

וויליאמס לא הסכים לוותר על תענוגות החיים וביולי 95' הכריז קבל עם ועדה "אני עוזב!".

הלהקה שמכרה מיליוני תקליטים בכל העולם קיבלה את הבשורה באיפוק, ואולם בלי וויליאמס התקשתה לשרוד, ולא עבר זמן רב עד שהודיעה על פירוקה הרשמי.

בסוף יולי 96' שיחרר וויליאמס את תקליטון הסולו הראשון שלו, חידוש לשירו של ג'ורג מייקל Freedom. החידוש הפך ללהיט גדול בבריטניה. התקליטונים הבאים זכו להצלחה דומה, ובגיל 24 גאה וויליאמס להחזיק בתואר הבלתי מעורער של אליל הנוער בכל רחבי אירופה.

ובאינטרנט? לפי מדד "אלטה ויסטה" הוא מוזכר 3,352 פעמים בווב ועוד 454 פעמים בקבוצות הדיון. חברו ללהקה, גרי בארלו, נהנה מ־2,460 אזכורים בלבד. אלילי נוער בריטיים, שלא כמו הקולגות שמעבר לאוקיאנוס, סובלים מחוסר פופולריות (יחסית, כמובן) ברשת. בכל אופן, הוא מככב בעשרות אתרים מושקעים ומפרגנים. גם בקבוצות הדיון זוכה וויליאמס ליחס אוהד. המעריצים מרבים להשוות אותו לחברי להקת אואזיס, ולהתריע לפני הופעות טלוויזיוניות.

שמועות ברשת מספרות, כי וויליאמס עתיד לשיר את שיר הנושא בסרט מסדרת ג'יימס בונד הבא. כיום הוא מתנדב בפרויקט הומניטרי שמטרתו לעצור את מגיפת הפוליו בעולם השלישי. לפיכך ביטל את השתתפותו בטקס פרסי המרקיורי היוקרתי.

- http://www.robbiewilliams.co.uk
- http://www.geocities.com/Heartland/Meadows/6057/robmain.html
- http://www.geocities.com/SunsetStrip/Lounge/8286
- http://www.geocities.com/SunsetStrip/Lounge/5064
- http://www.geocities.com/SunsetStrip/Club/8058

קשה להגיע לצמרת
ולהישאר שם.
אינטרנט זהב בחרה
בטכנולוגיה של 3Com
כדי לשמור על המיקום
בצמרת.

אינטרנט נל"ן
www.internet-nalan.net
מקבוצת יורוקום ואינטרנט זהב

(-: אינטרנט זהב
מקבוצת יורוקום

אינטרנט זהב, מחזיקת התואר "ספק האינטרנט הטוב ביותר למשתמש העסקי" (לפי מגזין הצרכנות אובייקטיבי), מעניקה מעבשיו לאלפי לקוחותיה, שירותי "אינטרנט נל"ן" - שירותי אינטרנט מהירים ויעילים ביותר, הודות להתקנת המילה האחרונה בטכנולוגיית ה-Access:
כרטיסי הגישה Total Control HIPER מתוצרת 3Com
תכנון, התקנה, הטמעה ושירות של חברת תים, מפיצה מורשה של 3Com.

תודה אינטרנט זהב,
בחרתם בטוב ביותר, בלי להתפשר!

team תים
תים מחשבים ומערכות בע"מ

3Com שאוחדה עם USRobotics הינה החברה בעלת קו מוצרי תקשורת הנתונים הנרחב והאיכותי בעולם. 3Com מספקת פתרונות מתקדמים בתקשורת נתונים מקומית (LAN) ובקישוריות רחבה (WAN) הן למשתמש הבודד והן לאירגוני ענק. 3Com הינה החברה הראשונה בעולם המיישמת סטנדרט V.90 בכל מוצריה. הרשת של 3Com אמינה, חזקה ואיכותית. הרשת של 3Com מצטיינת בתאימות מירבית לסטנדרטים הבינלאומיים, מתחברת לכל הפלטפורמות הקיימות ושומרת על השקעותיך. הרשת של 3Com גמישה, מסתגלת לכל תצורה ובנויה לתמוך במשתמשים רבים בו זמנית. ברשת של 3Com מיושמות טכנולוגיות מתקדמות, העברת תקשורת בקצבים מהירים של 56K, תקשורת ISDN, אינטרנט/אינטרהנט.

על־כן, כשאתה שוקל להקים רשת, או להרחיב בצורה אופטימלית רשת קיימת, ודא שיש לך 3Com ברשת.

חייג אלינו לקבלת מידע: 03-6361720 או בקר באתרנו http//:www.3com.com

וַדֵא שֶׁיֵשׁ לְךָ 3Com® ברשת